

Teodores Blinstrubas
7243 So. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAZYDO
BIBLIOTEKA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL.LXII Rugsejis — September 1, 1977 Nr.34

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

KALBANT APIE TEISES

Ar nacionalizmas traukiasi prieš individą?

VYTAUTAS MĘSKAUSKAS

XXamžius vadinamas nacionalizmo amžium. Iš tikro dabar - tam amžiuje einant prie galo - jau turime per 150 nepriklausomų valstybių ir tas skaičius iki pabaigos dar kiek paaugs. Apie tautines apraiškas girdime iš tokių vietų, kurios jau atrodė senokai tvirtai susiliejęsios, pvz. Škotijos. Už tątunesunku suprasti, kad Helsinki Aktas, deklaruoja tam tikras individu teises, buvo geroka staigmena, nors faktiniai tautinio apsiplendimo teisė išplaukia iš pagrindinių žmogaus teisių. Jau net Vyduinas rašė šio šimtmečio pradžioje:

'Vaikas būdamas ir pastebėjęs, kaip doriškai silpninami yra lietuviai vokiečiu, kaip jiems pareiškiamā panieka, pasiryžau savo amžiutam skirti, kad lietuviai galėtų jaustis garbės vertais ŽMONĖMIS.'

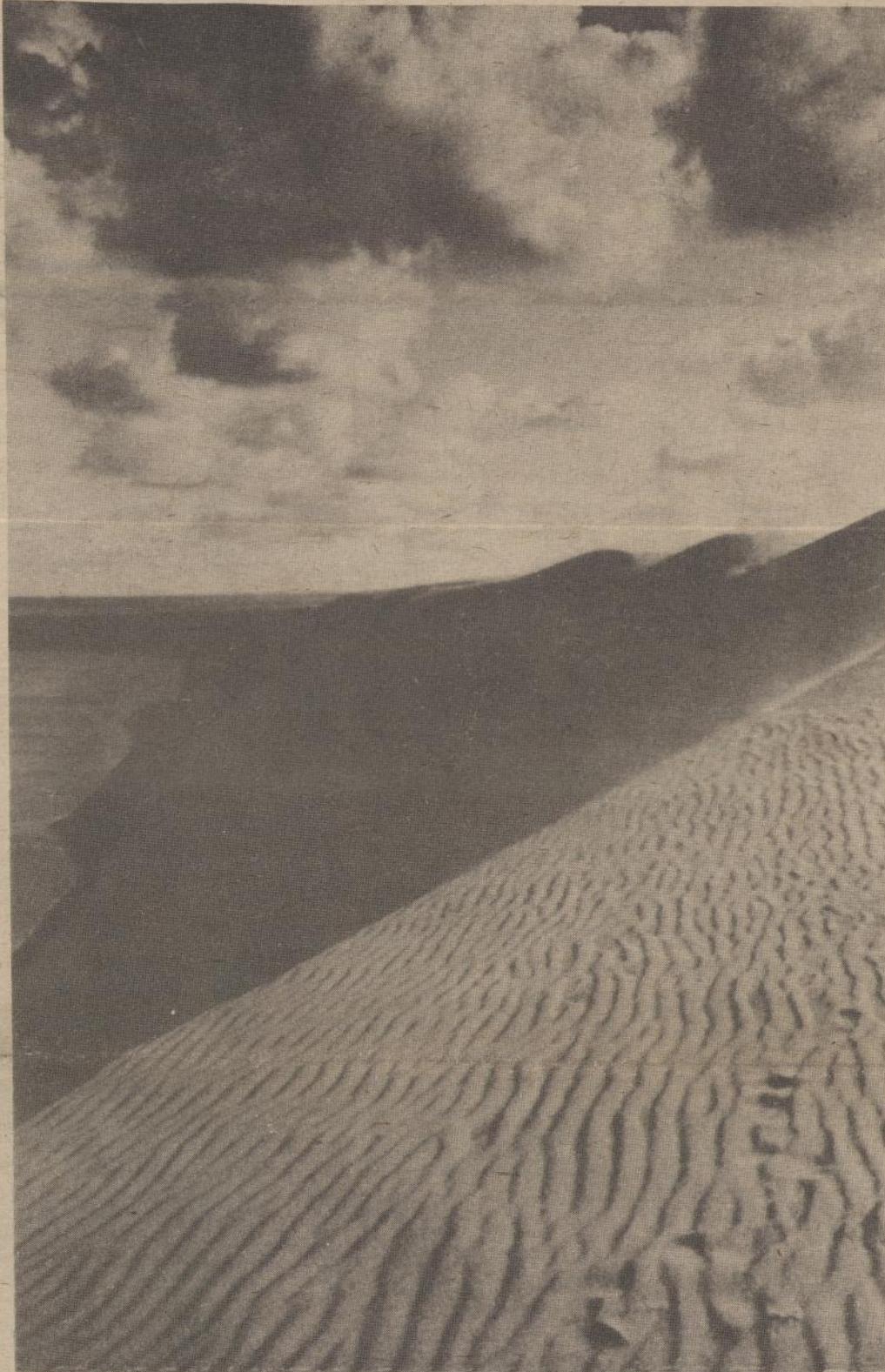
Toks jausmas turbūt prisidėjo prie to, kad mūsų valstybės pirmoji konstitucija buvo nepaprastai liberali ir pripažino visas žmogaus bei tautinių mažumų teises. Tačiau jos kürėjai, nebūdami patyrę konstitucinėje teisėje, paliko teisinėje santvaroje daug spragu, leidžiančių konstituciją apeiti. Vaclovas Sidzikauskas pasakoja kaip 1924 m. Kauno karo komendantui isakius gatvių pavadinimus žymėti tik lietuviškai, žydai pasiskundė Tautų Sajungai. Susigyvenus su šio krašto santvarka gali kilti klausimas, kodėl kreipiasi į Ženevą, o ne į vietinį teismą. Paaiškinimas yra tokis, kad perimdami rusų imperijos teisę, mes atsisakė-

me nuo ten veikusios senato administracinių departamentų, kuriam po 1905 m. galima buvo skustis dėl administracijos veiksmų. Mes neturėjome jam pakaitalo. Todėl, pasinaudojant ilgai buvusių karo stoviu, davusiu komendantams nepaprastu teisių, o vėliau Ypatingais valstybės apsaugos ištatais, elementarinės žmonių, o ypatinai politinės opozicijos teises buvo apeinamos, nepaisant jų užfiksavimo konstitucijoje.

Žinoma, tai galima lengvai pateisinti buvusių salygom. Visose srityse trūko patyruosių žmonių, kraštas skendo pokario chaos, jo gerovė reikalavo skubių veiksmų, nesukant sau galvos dėl paskiro individu teisių. Tai pateisintama net dabar šiame krašte veikiančia logika, pagal kurią judiesiems duodamos neformalės privilegijos, jas pateisinant tuo faktu, kad kadaise jie neturėjo lygių teisių ir todėl negalėjo laisvai vystytis. Lietuvių kalba iki pat pirmojo pasaulinio karo buvo skriaudžiama pačioje Lietuvoje, už tątunepaprastom priemonėm reikėjo ja grąžinti į prideramą vietą.

Panašiai kaip su mūsų konstitucinėm teisėm yra ir su Helsinkio Akto nuostatais. Nėra jokios procedūros numatančios skundų dėl jų nesilaikymo svarstyti ir sankcijas. Tiesa, apie tai galima bus kalbėti Belgrado konferencijoje, bet vėl bėda, ten neįsileidžiami spaudos atstovai, o pačios dalyvaujančios valstybės nenorės ryškinti savo nuomonų skirtumų.

(Nukelta į 2 psl.)

Neringos kopose ...

LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ SAVAITĖ LONDONE

Nuo liepos 31 iki rugpjūčio 7 d. Egham viešbutyje, ties Londonu, Kingswood Hall College patalpose, įvy-

ko 24-toji Lietuviškų Studijų Savaitė, sutraukusi rekordinį dalyvių skaičių — 160 žmonių. Ši "savaitė" išsiskyrė iš ligšiol buvusių renginių tuo, kad joje pirmą kartą aktingai dalyvavo du žymūs disidentai iš Tėvynės, — Tomas Venclova, atsikvietas iš Kalifornijos, ir dr. A. Stromas, jau prieš 3½ metų atvykęs iš Lietuvos. Koncertinėje dalyje irgi dalyvavo disidentas dainininkas Ričardas Daunoras, pasirinkęs laisvę prieš metus, kai Studijų Savaitė vyko Prancūzijos sostinėje.

Šios savaitės paskaitų programa buvo itin turininkinga. Ją pradėjo dr. K. Čeginskis (Muenchen), kalbėjęs apie Dr. J. Basanavičių ir lietuvių tautinį atgimimą. Po jos sekė dr. A. Gérucio (Bern) paskaita apie Lietuvą kaip tarptautinės bendruomenės nari, kun. dr. S. Matulio — apie lietuvius ateivius Didžiojoje

Britanijoje. Vasario 16 gimnazijos direktorius Vak. Vokietijoje V. Natkevičius kalbėjo apie rašytojos M. Petkevičiūtės - Šatrijos Raganos kūrybą, prof. dr. Vyt. Vasiliūnas (Boston) laikė paskaitą apie žemės ir kitų planetų magnetosferą, dr. J. Girnius (Boston) pasirinko temą: "Kur šiandien stovi lietuviškoji išeivijos bendruomenė, virtusi jubiliatine?" Dar sekė tokios paskaitos: kun. A. Rubikas (Memmingen) Darwino santykis su Apreiškimu" (Š. Raštas ir evoliucija), V. Bartusevičius (Wittlich) "Jaunimo Kongreso tikslų beieškant", dr. S. Kuzminskas (Nottingham) "Žvilgsnis į Lietuvos ateities problemas" ir dr. J. Grinius (Muenchen) "Donžuana ir meilė Oskaro Milašiaus kūryboje".

Jeigu išvardintų prelegentų įnašas jéjo į daugiau (Nukelta į 4 psl.)

Du amerikiečiai redaktoriai, rugpjūčio 11 d. atsilankę į Amerikos Lietuvių Tarybos būstinę Chicagoje, drauge su Alto centro įstaigos darbuotojais. Iš kairės: Stasys Mankus, Altosekr. kun. Adolfas Stašys, Irena Blinstrubienė, "The New World" vyr. redaktorius A. E. P. Wall, red. J. J. Kozak, kun. Juozas Prunskis ir Jonas Ramoška.

V. Noreikos nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

ŽMOGAUS TEISĖS PANAMOS KANALO ŠVIESOJE. — IZRAELIS JAUČIASI SAUGIAI. — KAIP VOKIEČIAI ATSIMENA HITLERI — TERORIZMO BANGA VOKIETIJOJE.

Susitarimas dėl Panamos kanalo ateities labai gražiai pailiustruoja idealizmo itaką i praktišką politiką. Kaip žinia, tą kraštą valdo diktatorius brig. gen. Omar Torrijos ir dėlto prezidentas Carteris, laikydamasis žmogaus teisių principo, turėtų su juos nesitarti. Iš kitos pusės, diktatorius buvo daugiau sukalbamas negu eventualus demokratinis režimas greičiausiai dabar reikalautų visiško JAV pasitraukimo. Nesuinteresuotu stebėtojų nuomone, dabartinis susitarimas yra geriausias, koki JAV galėjo išsiderėti. Nors susitarimo tekstas dar nebuvo paskelbtas, žinomi bendri principai, pagal kuriuos JAV-bėms pripažistama teisė ginti kanalą iki 1999 m. gruodžio 31 dienos, o po to saugoti tik jo 'neutralumą'. Per tą laiką panamiečiai palaipsniui perims ir kanalo tvarkymą. Amerikos gubernatorių po 3 metų pakeis mišri komisija su penkiais amerikiečiais ir keturiais panamiečiais. Galvosūkį sudaro naujos sutarties pasirašymo procedūra. Jei Carteris važiuotų į Panamą, jis duotų progos apšaukti susitarimą kapituliacija. Iš kitos pusės nepatogu diktatorių kviečti į Washingtoną. Todėl greičiausiai pasirašymui Torrijo bus pakviestas į Washingtoną, bet ne prezidento, o Amerikos Valstybių Organizacijos. Eventualiai pasirašyti būtų galima ir Jungtinėse Tautose — New Yorke.

★

Izraelio vyriausybė nutarė okupuotam ar 'išvaduotam' vakariname Jordano upės pakraštyje išteigti dar tris žydų naujokynus, kas laikytina įrodymu, kad jai néra reikalo skaityti su Washingtono administracijos nusistatymu. NEWSWEEK pranešimu, Baltieji Rūmai, a i šk i ndamiesi pritarimą naujai Izraelio vyriausybei Amerikos žydų tarpe, užsišakė žydų spaudos savaitinę apžvalgą... Palestinių vlikas — PLO — lauk-

damas palestiniečių valstybės išteigimo, pasiuntė būri savo žmonių į Rytų Vokietiją mokyties... diplomatišios...

★

Tuo tarpu iš Vakarų Vokietijos ateina žinios apie... Hitlerį. Akstino tam davė dramatiškas (su geroka komedijos doze) pabėgimas iš kalėjimo ligoninės buvusio Romos vokiečių policijos viršininko pulk. Herbert Kapplerio, kuris 1944 metais nuo italų partizanų bombos sprogimo žūvus 33 esesininkams, gavo iš Berlyno įsakymą sušaudyti 330 įkaitus. Kažkaip sušaudyti buvo penkiai daugiau — 335 žydai, politiniai veikėjai ir kriminalistai. Už tai jis buvo nubaustas kaleti iki gyvos galvos ir išsėdėjo jau 30 metų. Pagal Italijos įstatymus, gavęs tokią bausmę nusikaltėlis turėtų būti paleistas po 28 metų, tačiau Kapplerio atveju tas nuostatas nebuvo taikomas dėl publikos protestų, todėl atrodė, kad Kappleris turės mirti vėžiu kalėjimo ligoninėje. Nepaisant 400 Vakarų Vokietijos seimo atstovų prašymo jį paleisti humanitariniai sumetimai.

Prieš 5 metus Kappleris korrespondencijos keliu susipažino su viena Vokietijos gailestinga seserim su kuria kalėjime ir susituokė. Šio mėnesio pradžioje ji atvyko pas jį su milžinišku lagaminu ant ratukų ir savo vyrą, kuris svérė tik 105 svarus, išsivežė į Vokietiją. Italai pareikalavo jį išduoti, bet vokiečiai nesirengia Kapplerį net ir suimti. Mat, pagal Vakarų Vokietijos konstituciją, vokiečiai negali būti išduoti užsieniui. Už nusikaltimus sverut jie teisiami tik savo žemėje. Šiuo atveju, jis savo bausmę yra atlikęs ir vokiečiai nemano antru kartu jį teisti.

★

Jau prieš tai Vokietiją šią vasarą buvo užplūdis "Hitlerio banga". Daugiau ar mažiau atsitiktinai pasirodė dvi naujos knygos, ra-

šytos amerikiečių, viena — anglo, keletas serijų žurnaluose ir buvo paskelbti rezultatai tyrinėjimo, ką jauni vokiečiai galvoja apie Hitlerį. Mokyklinių vaikų a p k l a u sinėjimas parodė, kad jie apie savo krašto buvusį valdovą turi labai miglotą supratimą. Pvz. vienas samprotavo, kad Hitlerio priešai vadinosi 'naciai' ir jis juos sukišo į gazo krosnis, o kitas manė, kad Hitleris pirmas nusileido ant... mėnulio. Viena mergaitė gana teisingai aiškino, kad Hitleris atėjo iš Austrijos, bet nepaisant to, kad buvo užsienietis, pagrobė jos krašto valdžią. Ir Vokietijos mokyklos ne kažinė išmokinia...

Daug dėmesio — barimosi ir pagyrimų — sulaukė pustrečios valandos dokumentinis filmas: "Hitleris — jo karjera". Jo autorius Joachim Fest yra parašės ir kritikos išgirtą fuehrerio biografiją. Filmas nevengė tos karjeros blogų pusiu, tačiau kartu parodė, kaip ir kodėl Hitleris įsigijo nemažos vokiečių tautos dalies simpatijų ir pritarimo. Bet kadangi pagal savaitraščio QUICK apklausinėjimą, tik 20% vokiečių totaliai pasmerkė savo buvusį vadą, o daugumas jo darbuose įžiūri ir ši bei tą gero, kai kurie

kritikai aiškina, kad toks filmas esas pavojingas. Autorius tačiau aiškinasi, kad jei norima diktatūros išvengti ateityje, reikia paaiškinti ir jos pasiekimo priežastis.

★

Ta proga įdomu, kad šiuo metu daugelis vokiečių yra nepatenkinti vyriausybės švelniu elgesiu su savaisiais teroristais. Pagal jų teisingumo ministerį Vogeli, geriausias būdas kovoti su terorizmu yra teroristų politinis ir moralinis izoliavimas, kuo daugumas abejojā.

Kas yra tie Vakarų Vokietijos teroristai? Daugumas jų yra jauni (20-40 metų) aukštoto išsilavinimo ir kilę iš gerų, pasiturinčių šeimų. Kai jau minėjome, daug jų tarpe yra moterų, kurios ne tik atlieka paruošiamuosius darbus, bet ir įvykdą pačias egzekucijas. Visi yra marksistai, pasipiktinę Vakarų Vokietijos visuomene, kurią vadina "fašistine". Kai kurie liberalai juos laiko 'Hitlerio vaikais' (tokiu pavadinimo Anglijoje pasirodė knygą apie Vokietijos teroristus). Iš tiesų tačiau tokį ryšį sunku įžiūrėti. Jų esama vos kelios dešimtys, tačiau jie labai lojalūs vienam kitam ir neišduoda savo bend-

rū. Tokios rūšies teroristų pasitaiko ir kitur, bet tik labai retai. Tur būt vokiečiai, pagal savo būdą, viską daro iš pagrindų.

KALBANT APIE TEISES...

(Atkelta iš 1 psl.)
nes nori geresniu, bet ne blogesniu santykį. Pagaliau ginčai neturės didesnės praktiškos reikšmės, nes nebus ir kam kaltininkus nubausti, ar nuskriaustu teises atstatyti.

Antra vertus, spaudos atstovų neįsileidimas liudija, kad suvadinama viešaja nuomone visdėlto skaitomasi ir kartais net jai nusilenkiama. Čia beveik kaip su mada - nėra kelio sustabdyti jos plėtimą. Dar blogiau, jি užkrečiama. Juk net toks gruodžio 17 d. perversmas nebuvo gryna lietuviškas apsreiškimas. Apie tą laiką sugriuvo beveik visas Rytų ir Vidurio Europos demokratijos. Visose tose valstybėse tauta buvo pastatyta aukščiau už individą. Žinia, tam buvo rimtesnių priežaščių už mada, tačiau kaip ten būtu, ilgainiui atskiro žmogaus teisių paaukojimas ant tautos, valstybės ar ideologijos aukuo pasidarė neprasminges.

Kaip pasikeitė pažiūros galima matyti iš sekantių pavyzdžių. JAV-bėsė gyvena milijonai (kažkas tarp 6-12 milijonų) nelegalių imigrantų. Pagal išstatymą jie turėtu būti ištremti, bet praktiskai tai neimanoma, o žmogiškai žiūrint, daugeliu atveju būtų nepaprastai žiauru. Už tat dabar administracija puoselėja pasiūlymą paskelbti visiems iki 1970 m. nelegaliai īvažiavusiems visišką amnestiją, o vėliau atvykusiem duoti laikiną leidimą čia gyventi ir tremti tik po 1975 ar vėliau atvykusius. Nepaisant to, kad trėmimas iš dalių išspręstu nedarbo problemą. Panašiai yra ir Europoje. Ten bendrosios rinkos kraštuose esama per 12 milijonų darbininkų-svečių. Šiuo metu jie nereikalingi, tačiau niekas jų nesirengia ištremti, nors daugelis jų gyvena iš bedarbių pašalpų ir daug greičiau plečiasi už vietinius gyventojus. Skaičiuojama, kad 1985 metais jų skaičius ir be naujos emigracijos pasieks 18 milijonų! Vie na tik Prancūzija repatriacijai paskatinti siūlo savanoriams tam tikrą didesnę sumą pinigu.

Skaitytojas čia galėtų suskuti - tai Amerikoje ir Europoje, bet tik ne Rusijoje! Teisybė, tačiau Helsinkio Aktas ir konstitucija liudija, kad ir ten ilgimasi atskirų žmogaus teisių. Apie jas užsiminta net ir tokiamė skrudėlyne kaip Kinijoje. Ir ten duota teisė pakritikuoti valdžia naujoje konstitucijoje. Tolimesnė ateitis tam tikra dalimi priklausys ir nuo paskiru individų noro ir ryžto pabandyti pasinaudoti savo teisėmis. Nuo to, kaip matome iš praeities, priklausys ir visos tautos teisės.

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

PLANT LAYOUT INGINEER

Degreed or practical trained engineer with knowledge of assembly layouts, plant equipment, and production processes to design and specify facilities for plant layouts, estimate projects and coordinate, installation of changed or new facilities.

APPLY: SALARY ADMINISTRATION.

JEFFERSON ASSEMBLY PLANT

12200 E. JEFFERSON
DETROIT, MICHIGAN
(313) 823-8828

An Equal Opportunity Employer

(31-37)

PIPEFITTERS PIPE WELDERS INSTRUMENT FITTERS IRONWORKERS WELDERS SANDBLASTERS SPRAY PAINTERS MILLWRIGHTS

For Buckeye Cellulose Corporation. Annual plant shutdown September 12th thru 22nd. 10-hour days, time & half for overtime. Travel allowance. Call collect Monday thru Friday.
904-584-3311

E. M. WATKINS & COMPANY
PERRY, FLORIDA

An Equal Opportunity Employer

(31-33)

Herbert Kappler su žmona 1972 m.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numero kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Ne spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimą turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ŠIAPUS IR ANAPUS

Rugsėjo mėnuo nėra eiliinis metų laikas išairiai atvejais ir daugelyje kraštų. JAV-se didžiausias dėmesys skiriamas Darbo dienos šventei, kuri švenčiama rugsėjo pirmą pirmadienį ir ši tradicija tėsiama jau beveik visą šimtmetį. Pirmasis Amerikos kovotojas už darbininkų teisių ir gyvenimo lygio pakėlimą buvo Peter McGuire, kuris nuo pat mažens sunkiai dirbęs, nuspindė siekti darbo sąlygų pagerinimo vienims ir jo pastangomis buvo įvesta aštuonių darbo valandų diena. Ir šiandien Darbo diena jau švenčiama visame pasaulyje, o kur darbininko gyvenimo lygis yra aukščiausias, ten ji švenčiama džiaugsmingiausiai. Neklysimė aukščiausią darbininko gyvenimo lygi priskirdami Amerikai, kurioje eiliinis darbo žmogus gali laisvai dalyvauti žmonijos politiniam, ūkiniam, kultūriniam gyvenime, laisvai ugdyti savo asmenybę, laisvai pasirinkti prekes, darbą ir jo vieta, pramonės iniciatyvą ir savo organizacijas.

Kitaip, deja, yra diktatūros kraštuose, kurių vadai giriiasi kovoja tik už geresnį darbininko rytoju, tačiau gyvenimo tikrovė rodo ką kitą: ten žudomas žmogaus savarankišumas, jis paverčiamas negalvojančiu robotu, jam nelieka nei trupučio laiko svarstymams ir kūrybai, iš jo iščiupiama materialinė nauda jam pačiam pavergti. Laisvalaikiais darbininkai ten verčiami sėdėti mitinguose, susirinkimuose, kur prievarta mokoma aprėtios istoja ir komunizmo ideologija.

Tai sovietinio teroro valdomi kraštai, kurių tarpe yra ir mūsų tévynė Lietuva, kur žmogus darbui atiduodamas visas jégas negauna nusipirkti būtiniausių gyvenimo reikmenų, maisto. Bet ne duonos gardumas nulemia pagrindinę sovietų pavergtų kraštų žmonių gyvenimo problemą, o visuotinos priespaudos problema, pabrėžia nesenai, dar tik prieš metus, pasiekęs vakarus ir paprasčes Francūzijoje egzilo teisių sol. Ričardas Daunoras. Tą priespaudą jis palyginė su piramide, kurios viršūnėje sėdi tik vienas Brežnevės, o apatiniai sluoksnių spaudžia vieną kitą intelektualiniu ir materialiniu būdu. Gi piramidės apačioje randasi

darbininkų sluoksnis, kurių darbo vaisiai naudojasi ne jie patys, bet tiktais aukštesnieji sluoksniai. Darbininkas privalo dirbti tos sistemos išnaudotojams ir juo piramidėje sėdintieji kyla i viršu, juo jų appetitai didėja. Čia vakaruose gyvenantieji žmonės negali išsivaizduoti pavergtų kraštų beviltisko gyvenimo, atrodo, kad jų tikėjimas i turimą laisvę yra kaip i amžiną, neprarandamą, todėl jos nevertina, sako R. Daunoras.

Gyvendami tame laisvės krašte Amerikoje ir mes, lietuvių, dažnai pamirštame savo brolių, likusių krašte, priespaudą. Mes gyvendami svetimame krašte taip pat turime pilną laisvę ir todėl darbo šventę galime džiaugsmingai šventi. Turime teisę veikti savo tévynės išlaivinimui, lietuviybės testinumo išlaikymą, jaunojo lietuvių ugdymą. Dirbkim vienoj ar kitoj organizacijoj, nes kiekvienos organizacijos ar institucijos pagrinduose šie siekimai irašyti. (eč)

PADÉKIME SUIMTIEMS

Reikalinga skubi pagalba Lietuvoje areštuotiemis Antanui Terleckiui ir Viktorui Petkui, Maskvoje suimtam Feliksui Serebrow. Amerikos Lietuvių Taryba ragina visą lietuvių visuomenę siužti laiškus bei telegramas Belgrado konferencijos nariui senatoriui Robert Dole, savo valstijos senatoriams ir kongresmanams ir Valstybės Departamento sekretoriui Cyrus Vance prašant jų užtarimo ir pagalbos.

BALTIEČIŲ ŽYGIS I WASHINGTONA

Pabaltiečių ruošiamas žygis už žmogaus teises įvykssta š. m. rugsėjo 24 d. prie Lincoln paminklo, Washingtone, D. C.

Vyriausias komitetas iš visų trijų Pabaltijo tautų atstovų sudarytas Detroite, Mich., vadovaujant lietuviui Viktorui Nakui. (Pilnas komiteto sąstatas paskelbtas š. m. rugpiūčio 18 d. DIRVOJE, Nr. 32).

Vieną pavakarę užėjau i Margučio būstinę Chicagoje, kur yra iškūrės žygio i Washingtoną Chagos komitetas, ir radau net tris budėtojus. Daugiau informacijų ir šviesos suteiké Juozavičius.

Margučio būstinėje buidima vakarais 6:30-8 val. Čia registruojami norintieji dalyvauti demonstracijose, teikiama smulkesnė informacija, priimamos aukos netik vyr. finansų telkimo komitetui, bet ir vietiniams Chagos padalinui. Nemaišykime šių dviejų komitetų. Vyr. finansų komitetas, vadovaujamas dr. J. Valaičio, telkia lėšas lietuviams paskirtai kvotai išpildyti (reikia surinkti 12,000 dol.). Šios lėšos eis vyr. komiteto žinion, jų išlaidoms dengti. Gi Chagos komitetas rūpinasi savo jaunimo nugabenimui i Washingtoną. Kadangi kelionė autobusu i abu galus kainuos apie 50 dol. vienam asmeniui, banketas ir maisitas taip pat sudarys bent pusę auptobuso kainos, tai ne visi norintieji važiuoti ištengs reikiama sumą sukrapšyti. Važiuojančių išlaidoms sumažinti ir renkamos aukos.

Plačiosios visuomenės parėiga būtų organizatorių žygį paremti. Chagos komitetas tikisi sutelkti bent 500 dalyvių ir pasiūsti 10 autobusų. Dalyvaukime visi — ir jauni ir vyresni.

Suprantama, kelionė autobusu nė vieno per daug nevilioja, nes reiks išsėdėti 18-20 val., o po demonstracijų, su 12 val. pertrauka, grįžti atgal. Jei vyresnieji nesiryžtų tokiai ilgai kelionei, tai galėtų savo grašiai

prisidėti prie jaunesniųjų pastangų ir ryžto.

Grįžimui yra sudaromos dvi galimybės: vieni grįžta tuoju po banketo, be nakvynės (šeštadienio vidurnaktį), o norintieji pailsėti ir dar šiek tiek po Washingtoną pasidairyti, pernakvoja viešbutyje (apie 30 dol. dvieim asmenim) ir sekmandienį apie 2-3 val. p. p. apleidžia Washingtoną.

Visi kalbame apie žmogaus teisių pažeidimą okupuotose Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybėse, tad ir paremkime konkretiaus žygiaus. Kiekvienas asmeniškai dalyvaukime ir dosnai paremkime finansiškai.

Parodykime pasauliui, kad neužmiršome vergiją nešančių brolių ir reikalaukime visiems žmogiškų teisių bei savo kraštams laisvės.

A. Juodvalkis

• Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Braziliuje kungių saleziečiai Pranas Ga-

JAV PREZIDENTAS SVEIKINA ATEITININKŲ KONGRESĄ

Siunčiu šilčiausius sveikinimus Amerikos lietuvių katalikų "Ateities" Federacijos nariams, susirinkusiems į jų visuotinę konvenciją.

Jūsų tikėjimas į Dievą ir pasiryžimas tėsti Jūsų protėvių palikimą yra padaręs labai pozityvios įtakos į Amerikos gyvenimą. Aš vertinu Jūsų įnašą švietimui, religijai bei kultūrai ir pasisakau už idealus ir vertėbes, kurios inspiruoja Jūsų visuomeninę veiklą.

Linkiu produktyvingiausio ir džiaugsmingo suvažiamo!

Jimmy Carter

vėnas, Stasys Šileika, Petras Urbaitis ir Petras Rukšys dėkoja visiems rėmėjams ir, kad išvengus nesusipratimui susirašinėjime, praneša naują adresą: Paroquia Lituana S. Casimiro, Caixa Postal 4421, 01000 S. Paulo, S. P., Brazil.

Šis bei tas

SKIRPSTAS

LB leidžiamo anglisko spaudinio BRIDGES jau išėjo keletas numerių. Geras tai užmojis — traukti bendron šeimon ir tuos, kurie lietuviškai neįskaito. Taip gal bus savai tautai atbulintas nevienas senosios išėivijos palikuonis, taip pat ir naujujų ateivijų pergredit nutaustantieji, net labai mokyti, vaikai. Panasaus leidinio jau seniai vis kai kas pageidavo. Tad verta stengtis, kad šis bandymas būtų sėkmingas. Tik jokiu būdu nelauktina, kad iš viso pamažu išėivija pereitų į angliską spaudą, bet atvirkščiai: gal iš Bridges skaitytojų vienas kitas susidomės ir tikrą lietuvišką spaudą bei ją pamėgs.

• Vardas — neperlabai pavykš. Tieki gerai, kad trumpas, nepainius. Bet prasmės atžvilgiu, regis, šiek tiek ydingas. Viena, modernių laikų eisme tiltas jau nebeteikęs ypatinges senovinės simbolikos. Automašiną vairuojant žmogui netenka nei stabtelt ant tilto, nei yra laiko ką rimčiau tuo tarpu pagalvot. Tik dar denk nedelsęs tollyn savo vėžę — dumk ta pačia kryptimi, akis tiesiai priekin išmeigęs ir tą tiltą tuoju užmiršęs. Gal tik eisimo ar statybos inžinieriu akį kiek patrauks tiltas — tai bus vien medžiaginių požiūrių.

• Antra, atrodo, jog šio vardo sumanytojai yra gerokai atitrūkė nuo mūsų dabarties bendrų aktualijų ir nepakankamai susipažinę su visuomenine spauda. Juk kaip tik per keletą pastarųjų metų dabar mūsų spauda buvo pilna tos temos: tiltai ir tiltų statytojai (žinoma, via Maskva). Taigi, eina kalba apie mezagamus ryšius su Lietuvos okupantu atstovais ar ištaigom. Ir tie tiltai — vienas labiausiai kontroversiškų dalykų mūsų dabartiniame politikos ginču žodyne. Patinka ar nepatinka tai mums, bet to faktą negalima ignoruoti. Visuomenėje tas žodis yra išigės netikro arba ginčijamo objekto atskonė. Todėl visai nenuostabu, kad vienas laikraštis, be didesnio svarstymo ar išsigilinimo, o tur būt, instinktyviai — pasipiktino tuo Bridges leidiniu. Vadinas, jau pats tas vardas šiuo momentu kai kam įtartinas. Naujagimiui toks neatsargumas yra iš pat pradžių kenksmingas. Ir labai gaila.

• Taiopgi, jei šis spaudinys siekia angliską kalba patarnauti lietuviabei, tai verta buvo bent vardą parinkti su kokiui nors lietuvišku atspalviu: kas nors iš mūsų žymių vietovardžių, iš dabarties heroikos koks vardas, istorijos ryškus žodis, iš himno kokia detalė etc. Pvz. toks jau visai tarptautinis, angliskas folkloro žurnalas, V. Bieliajaus leidžiamas — visai puišiai ir prasmungai verčiasi lietuvišku VILTIS. Niekam nekludo, o priduoda tam tikro žavesio.

• Arba štai žymoji žydų rabinų mokykla, prireikus ją perkelti iš Lietuvos į Ameriką, nepasirinko ko nors vardui iš savo šventų Raštų ar Palestinos vietovių, bet pabrėžė savo kilmės vietovardį — Telšiai. Žydam gi jokia lietuviybė čia nerūpėjo. Betgi jie suprato, kad tas trumpas Telšiai — geriausiai nusako tos jų ištaigos istoriją, geografinę kilmės vieta, taip pat lietuviškos aplinkumos teigiamą kultūrinę atmosferą, kaip poveikį garsiajai žydiskai mokyklai išaugti ir suklestėti.

Taip panašiai mūsų Vilniaus vardu greičiau lenkai sverut išeivijo pavadinia vietoves ar ką kita, bet ne mes. Taip sveitimi platesniams pasauly garsina Tilžės sūri, Vilniaus dešras, o mums savi žodžiai vis atrodo nepakankamai vaizdingi. O Bridges — tikrai nė iš tolo neprimena nieko lietuviško.

Pabaltiečių Žygis už Žmogaus Teises įvyks rugsėjo mėn. 24 dieną, Washingtone, D. C.
Laikas greitai bėga — išlaidų daug, pajamų mažai. Mielas lietuvi, prašau paremk šį mums visiems pasaulio lietuviams svarbų žygį. Aukas prašome siužti BALTIC HUMAN RIGHTS RALLY, INC., 1617 Fairway Lane, Naperville, Illinois 60540. Čekius prašome rašyti Baltic Human Rights Rally, Inc. vardu.

Diplomatijos paraštėje (21)**Vaclovas Sidzikauskas****Voldemaro būdas --****Zauniaus bėdos**

1929 m. rugsėjo mėn. Tautų Sajungos Pilnatyje Lietuvai atstovauti buvo deleguoti ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris A. Voldemaras ir aš, Lietuvos pasiuntinys Berlyne. Voldemaras atvyko į Ženevą su žmona. Kaip paprastai apsistojome Hotel de l'Ecu; ruošmės plenumo posėdžiams, redagavome kalbą, kuria Voldemaras turėjo pasakyti iš Tautų Sajungos tribūnos.

Prancūzijos delegacijai vadovo Prancūzijos premjeras Aristide Briand, kuris po Kellogg-Briand paktu pasirašymo buvo užsimojes padaryti rimtą žygį Europai apjungti. Rugsėjo 19 d. iškėlė Hotel de Ber, Ženevoje, pagarsėjusi 'Dejeuner European' (Europietiški pietūs), i kurį buvo pakviestas ir Voldemaras. Dieną prieš tai, ryte, ponia Voldemarienė linksmai nusiteikusi man pasakė, kad jos išdėtos kortos ir fluidai, ji tikėjo vienais ir kitais, rodo, kad nuo dabar jos vyru pradės sektis geriau nei iki šiol ir kad jis galėtų vilti gali žiūrėti į savo ateitį. Likimo ironija lémė, tačiau, kad tą pačią dieną Voldemaras gavo iš Kauno užsienių reikalų ministerijos generalinio sekretoriaus dr. Zauniaus išpėjantį laišką, patariantį jam nedelsiant sugrižti į Kauną. Ta pačią dieną po piet-Voldemaras su žmona iš skubėjo namo, pavedęs man atstovauti Lietuvai Briando Dejeuner European. Netrukus po to laikraščiuose tilpo žinia, kad Voldemaras iš ministerio pirmininko, ir iš viso iš vyriausybės, atstatytas ir nauja Lietuvos ministrui kabinetą sudarė Juozas Tūbelis. Ta dieną Tautų Sajungos Pilnaties posėdžio salėje prie manęs priėjo Briand'as ir paklausė, kas atsitiko su Voldemaru. Aš jam patvirtinai Voldemaro atstatymą pastebėdamas, kad toks jau yra politikų likimas. 'Pourtant c'était un brave garçon', pasakė man Briand'as, 'j'ai l'aime bien'. (O vis dėlto, tai buvo narsus berniukas - aš jis mėgau.)

Ryšium su vyriausybės pasikeitimu Kaune, nenoriu tylomis praeiti pro šiuos Voldemaro charakteristikai būdingus momentus.

Man esant Ženevoje, Berlyne mane pavadavo pasiuntinės patarėjas Stasys Lozoraitis. Telegrama pranešiau jam, kad pasitiktų pravažiuojančius p.p. Voldemarus Anhalter stotyje ir automobiliu palydėtu juos į Friedrichstrasse stoti, iš kurios traukiniai éjo į Eitkūnus. Iš Ženevos traukinys ateidavo į Berlyną 2 v.p.p. Lozoraičiui neatėjo į galvą patikrinti tvarkaraštį, kuris rodė, kad sekmedienį traukinys ateina dvi valandas anksčiau, atseit 12 v. dienos. Niekeno nesu-

tiktas Voldemaras taxi nuvyko į Lietuvos pasiuntinę Kurfuerstenstrasse 134, bet ir ten nerado nei Lozoraičio, nei šoferio. Regimai supykės, jis iš Berlyno atsiuntė man į Ženevą tokią telegramą: 'Prashau tuo grigiči i Berlyna, atleisti Lozoraiti, sutvarkytu pasiuntinę'. Aš jam taip pat atsakiau telegramą į Kauną, kad Lietuvos reikalai, ypač Briand'o europinė iniciatyva verčia mane dar kuri laiką būti Ženevoje, o Berlyno nesupratimo išaiškinimas ir sutvarumas néra skubus. Voldemarą atstačius tas incidentas savaimė susilikvidavo.

Tautų Sajungos Pilnaties sesijai pasibaigus, 1929 m. spalio mén. atvykau į Kauną. Voldemaras, kuris tebegyveno savo bute Lietuvos Banke, pakvietė mane pietą. Ta proga jis išliejo savo tulži prieš prezidentą Antaną Smetoną ir naujaji ministerių pirmininką Tūbelį ir pridurė kad jiems valdant Lietuva žengianti į pražūti, jai greisiąs krauso praliejimas ir, kad kritišku momentu jis grišias į valdžią ir bandysiās išgelbēti tai, kas dar būsią galima išgelbēti. Tas jo posakis, gal iš dalies, paaiškina šiaip jau sunkiai pateisinamą dramatišką Voldemaro sugrižimą į Lietuvą 1940 m. birželio mén. viduryje, kai Lietuvą jau buvo užėmusi Raudonoji armija ir kai prezidentas ir dalis vyriausybės iš Lietuvos jau buvo pasitraukę. Mūsų pasienio policijai pareiškės nustebimą jo grįžimu tokiu momentu ir tokiomis aplinkybėmis, Voldemaras atsakė: 'Vieni bėga, kiti grīžta', darydamas užuominą apie Smetonos pasitraukimą iš Lietuvos. Autorius dar grīž prie Voldemaro, kalbėdamas apie bylas su lenkais. Red.)

Naujasis Ministeris pirm. Juozas Tūbelis buvo numatęs užsienio reikalų ministerio pareigoms kviesti ministerijos generalinių sekretorių dr. Dovą Zaunių. Kliudė dr. Zauniaus šeimyninių reikalų, būtent tuo metu jis kaip tik buvo pradėjęs skyrybų byla su savo antraja žmona angle ir rengesi vesti Valstybė operos solistę Vincente Jonuškaitę. Zauniaus prasomas aš tarpininkavau tarp jo ir jo žmonos anglės, kuri laikinai buvo apsigyvenusi Berlyne. Mano tarpininkavimas buvo sėkminges, skyrybų salygos sutartos ir, regis, lapkričio pradžioje protestantų generalinis superintendentas Povilas Jakubėnas juos išskyrė. Po to dr. Zaunius vedė Vince Jonuškaitę į 1929 m. lapkričio 8 d. buvo paskirtas užsienio reikalų ministeriu. Jo vedybų, tačiau, nepriapino Katalikų Bažnyčia. Popiežiaus nuncijus

Kaune arkivyskupas R. Bartoloni atsisakė kitaip, kaip tarnybiniai, su juo santykiauti. Kai 1930 m. pavasarį atavykau į Kauną, nuncijus Bartoloni pasikvietė mane pas savo pietą, aiškinosis ir šaukė Dievą liudytoju, kad jis negalės kitaip elgtis. Padėtis tikrai buvo nemalonis ir reikalaujanti skubios išeities. Žinodamas, kad aš turėjau labai gerus, sakyčiau net draugiskus, santykius su Vatikano valstybės sekretoriūmės kardinolu Eugeniu Pacelli, jam šeisis metus esant popiežiaus nuncijum ir diplomatinio korpuso dekanu Berlyne, jis nekarta yra buvęs svečiu mūsų pasiuntinėje ir kaip garbingiausias svečias į stalą vedęs mano žmoną, o aš buvodavau svečiu nunciaturoje (diplomatų žmonos į nunciaturą nebūdavo kviečiamos), prezidentas A. Smetona 1930 m. vasarą prašė mane nuvažiuoti į Romą pasimatytu su kardinolu Pacelli ir bandyti sutvarkyti dr. Zauniaus vedybų legalizavimo klausimą, taip pat ir kilusį su Katalikų Bažnyčios hierarchijos konfliktą dėl Kauko universiteto teologijos fakulteto. Lietuvos pasiuntiniu prie Šventojo sosto tuo metu buvo dr. J. Saulys ir patarėju Stasys Lozoraitis, mano ilgametis bendradarbis Berlyne. Aš sutikau tą misiją atlikti, tik prašiau, kad vyriausybė išsiaiškintų su dr. J. Sauliu ir paprašytų jį man talkinti Romoje. Atvykės dr. J. Saulio Romoje neradau, jis buvo išvykęs; mat užsienio reikalų ministerija pasitenkinė tik formaliu jo painiformavimu apie mano misiją gi jis mano atvykimą buvo linkęs laikyti brovimus i jo kompetenciją. Tokiu būdu, be mano kaltės, netinkamai painiformuotas, Saulys užsigavo ant manęs. Atstovo pariegas prie Šventojo sosto tuo laiku éjo S. Lozoraitis. Jis korektiškai man talkino, sudarė reikiamus pasiimatymus. Malonią atramą radau ir pas Lietuvos pasiuntinį prie Italijos vyriausybės, mano kolega Valdemara Čarnecki. Kardinolas Pacelli mane labai šiltai ir nuoširdžiai priėmė ir primindamas Berlyno laikus mane apkabinės vadino 'mon cher colleague'. Su juo turėjau du pasikalbėjimus. Dėl dr. Zauniaus vedybų bažnytinio legalizavimo jis man išaiškino procedūrą jo vedyboms su antraja žmona, angle, aniliuoti ir pažadėjo savo prielankumą, o dėl katalikiškojo teologijos fakulteto sakési turis labiau susipažinti su padėtimi, išklausyti katalikų akcijos Lie tuvoje argumentus ir pabrėžę Vatikano norą atstatyti gerus abišalio pasitikėjimo santykius, atremtus į 1927 metų rugsėjo 27 d. konkordatą. Sugrižęs į Kauną savo

LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

ar mažiau ligšolinių "Studijų Savaitių" programų rėmus, tai abiejų disidentų paskaitos sudarė nelauktą naujovę. Dr. A. Stromas (Bradford) kalbėjo apie politinę samonę Lietuvoje ir atispindinčias joje krašto ateities vizijos, o Tomas Venclova perteikė "Disidentų sąjūdžio perspektyvas Sovietų Sajungoje ir Lietuvoje". Abu prelegentai užsirekomendavo kaip geri kalbėtojai, ižvalgai nušvietę jų pasirinktasiams temas. Jų pranešimai nuteikė klau sytojus gana optimistiškai. Iš prelegentų žodžių sekė, kad okupacinis režimas teiliaiko inercija.

Šalia paskaitų, "savaitėje" buvo atlikta turininga meninė programa. Literatūros vakare dalyvavo Irena Joerg – Naudžiūnaitė, T. Venclova, K. Barėnas, Ed. Cinzas, E. Juodvalkytė, V. Slaitas ir pats vakaro vadovas R. Spalis. Koncertinėje dalyje pasireiškė Nerija Linkevičiutė (Chicago) ir Ričardas Daunoras, atvykės iš Stuttgarto, kur jam sudarytos salygos patobulinti dainavimą tenykštėje aukštojoje muzikos mokykloje. Koncertų metu akompanavo Raminta Lampasaitė, paruošusi daktarata Vakarų Berlyno aukštojoje muzikos mokykloje.

Programą praturtino Los Angeles tautinių šokių ir dainų ansamblis, vadovaujamas O. Razutienės.

"Studijų Savaitės" moderatorius buvo V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius. Iškilmingas pamaldas laikė dr. A. Deksnys, Vakarų Europos lietuvių vyskupas.

"Savaitės" dalyviai galėjo aplankyti ne tik britų sostinę, bet ir Windsoro pilį ir garsus Oxfordo universitetinį miestą. Dideli pasitenkinimą sukėlė apsilankymas Lietuvių Namuse, kuriuose prisilaude vie nintelis Vakarų Europoje lietuvių savaitraštis "Europos Lietuvis", sumanai redaguojamas J. Lūžos, ir lietuviška spaustuvė, kuri spausdina ir "Nidos" Knigu Klubo leidinius. Puikiuje "Lietuvių Sodyboje" apsilankę dalyviai pasijuto kaip gimbajame krašte. Svečius nudžiugino sodyboje vykusioje skautų — jau nimo stovykla, sutraukusi gausų lietuviškųjų atžalyną.

misijos išdavas referavau prezidentui. Kuriam laikui praslinkus, dr. Zauniaus dabantinės vedybos Katalikų Bažnyčios buvo palaimintos. Taip pat ir vyriausybės santykių su katalikiškais sluoksniais dėl universiteto ir jo teologijos fakulteto sušvelnėjo.

Svečiai iš Vakarų Europos kontinento dar kartą išsitikino, kad Didž. Britanijoje esame rimių ir kūrybingų lietuviškų pajėgų, sugebėjusių ne tik pavyzdinių suorganizuoti tokį aukštą intelektualinio lygio renginį kaip "Lietuviškų Studijų Savaitę", Didžiojoje Britanijoje išsiaip dirbamas išliekamas vertės lietuviškas darbas, kurio aki vaizdžios išdavos, be kitų apraiškų, yra "Europos Lietuvis" ir "Nidos Knigu Klubas". (age)

PARAMA**DIRVAI**

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

A. Dargis,	
Rochester, N. Y.	10.00
E. Vaitkus, Statford, Ct. 7.00	
V. Knistautas, Cleveland 2.00	
V. Ruša,	
Bankstown, NSW	7.00
J. Samas, Cleveland	2.00
M. E. Gureckai,	
Waterbury, Ct.	20.00
ALT S-gos Detroit skyr. 25.00	
I. Grigaliūnaitė,	
Euclid, Ohio	2.00
V. Ramonis,	
Richmont Hts., Ohio ..	2.00
M. Razgaitis,	
Far Rockway	1.00
N. Linkeyčiūtė, Chicago 2.00	
A. Beresnevicius,	
Webster, N. Y.	2.00
X. Y., Miami Beach	2.00
S. Skirmantas,	
Santa Monica, Ca.	3.00
V. Židžiūnas, Worcester 2.00	
K. P. Varis,	
Santa Monica, Ca.	10.00
O. Biežienė, Oak Lawn, Ill. 7.00	
B. Zabiela, Australija ..	1.30
A. Kazis,	
Brooklyn Hts., Ohio ..	10.00
W. Žiedonis, Cleveland ..	7.00
V. Benokraitis, Cleveland 7.00	
V. Augulytė, Cleveland ..	7.00
R. Gulbinas,	
Arlington Hts., Ill.	7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

REMIA MARIO M. CUOMO

Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga prieš metus pradėjusi savo aktyvią politinę veiklą, susiorganizuusi nuo Kalifornijos iki New Yorko, auga narių ir atstovų skaičiumi.

Rugsėjo 8 d. New Yorke ivyks mero pirminiai rinkimai. Toms pareigomis kandidatuojama septyni. Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga skaito tinkamiausiu savo pasiruošimui ir palankumu lietuviškiems reikalingams kandidatą MARIO M. CUOMO.

Už šį kandidatą pasisakė ir pasaulinio masto įtakinių dienraštis New York Times.

Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga ragina visus lietuvius gyvenančius New Yorko mieste remti ir bal suoti už MARIO M. CUOMO.

KŪRYBA IR MOKSLAS

VAKARAS DOVYDĒNU SODYBOJE

VYT. ALANTAS

PAŠNEKĖSYS SU RAŠYTOJU DOVYDĒNU

Per atostogas pakeliui su stojome su žmona "ūkininku" Elenos ir Liudo Dovydėnu sodyboje Scrantone, Pa. Radome čia atvažiavusį paatostogauti ir jo sūnų žinomą fotografią Joną Dovydėną, su kuriuo tikrai buvo malonu susipažinti.

Vakare sėdime erdvioje, atviroje verandoje ir kalbamame. Didelj, medelių priso dintą ir gražia veja apželusi kiemą nuo siauro, žvyruoto kelio skiria aukšta, tanki gyvatvorę ir visą sodybą at-

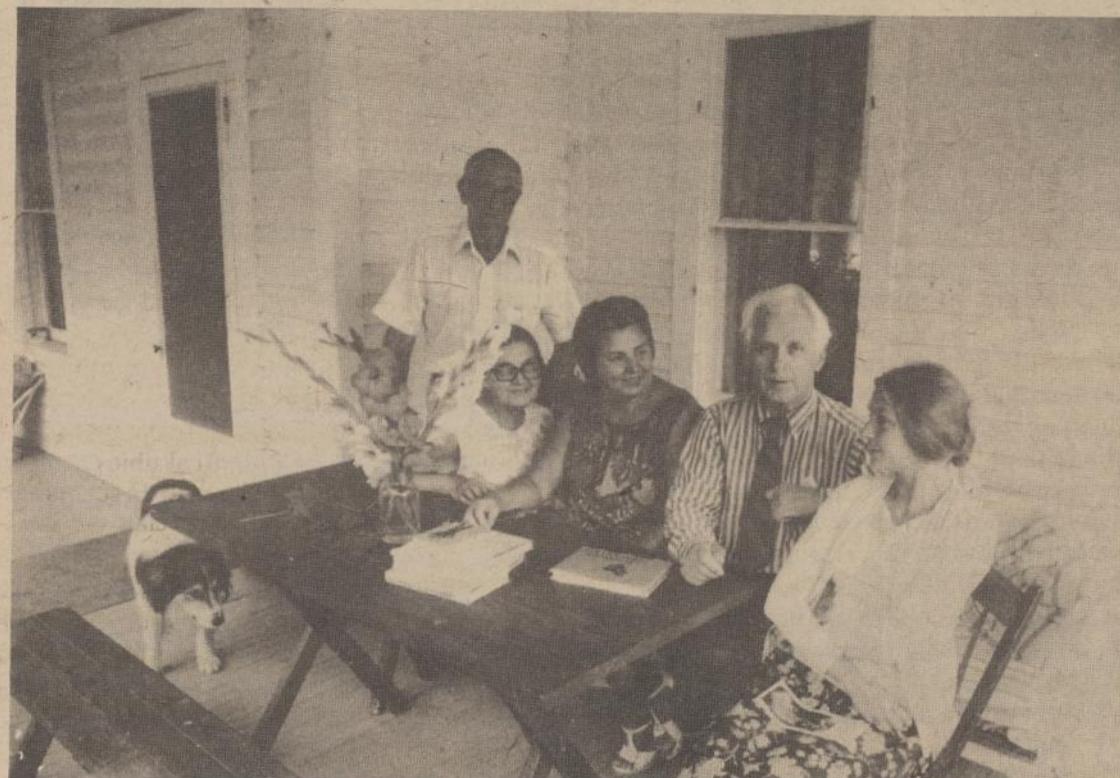
skiria "nuo pasaulio". Kie mo gale matyti Elenos rū pestingai apravėtas daržas, o kitapus, už amerikoniškos daržinės, prasideda "džiunglės", kitaip sakant, stambiais krūmais apaugęs ir visokių piktžolių primarmėjės laukas. Grynas oras, ramybė, atskirybė: — per dėm kaimietiška nuotaika.

— Žinai, Liudai, kai pas patį atvažiuoj, visada man švysteli mintyse Levo Tolstojo Jasnaja Polena. Jis ten raše, filosofavo ir dorovines problemas sprendė. Gal ir pats, gyvendamas gamtos prieglobstyje, kitaip žiūri į kai kuriuos mūsų kultūrinius bei visuomeninius klausimus, kaip kad mes trindamiesi miestuose...

— Jei jau užkliuvom už Tolstojo, — kolega pertraukia mane, — tai Tolstojis, padrikai kalbant, kaip medalis seniai išminėtas, aprašytas iš abiejų pusių. Pakalbėkim apie medalio apskritimą. Kaip jau gerai žinoma, Levas Nikolajevičius Tolstojis protėvių šaknimis siekė Lietuvą. Kaip ir Dostojevskis nenuslėpė protėvių, bet abu surusėjo ligi kaulų smegenų. Tolstojo duktė Tatjana Amerikoje ne kartą pasisakė, kaip jos tėvas tvirtinės iš kur jo senelis kilęs, pavarde Rikis. Buves stambus, storas, tollsty, todėl vietiniai rusai ir praminė Tolstoju.

— Lietuvai Tolstojis buvo tolimas, — patylėjės tėsė toliau Liudas. — Kai lie tuviai ir lenkai sukilo vaduotis iš caro jungo, Tolstojis išdidžiai juos subaręs: — Kokia užmačia Rusijos pakraščiai nori atskirti nuo Rusijos? — Ir didelis rašytojas neišsivadavo iš motinos Rusijos tautų, žemės užgrobimo puikybės. Dažnai save klausiu: kokia būtų mūsų istorija, koks likimas, jei mes neturėtume pašonėje tautų pavergimą amžiaus praktikuojančios Rusijos? Nei Tolstojis, nei Dostojevskis, net ir Solženycinas neatpirks krauju, ašarų, kančių, kurias kentėjo ir kenčia dešimtys parvergtų tautų milžiniškame gulage ir caristinėje bei sovietinėje imperijoje.

— Man rodos, kad jie ir nelabai stengiasi ką nors atpirkinti... Bet pakalbėkime apie artimesnius dalykus. Lietuvių Rašytoju Draugijos literatūros premija šiek tiek atiteko lietuviškai rašančiam rašytojui žy-

Švęciuose pas Dovydėnus. Iš kairės: Vyt. Alantas (stovi), E. Dovydėnienė, I. Alantienė, L. Dovydėnas ir besisvečiuojanti E. Bradūnaitė.

Jono Dovydėno nuotr.

dui Ichokui Merui. Tai pirmas kartas, kai premija buvo paskirta rašytojui nelietuviniui. Kaip pats i tai žiūri ir kaip vertini premijuotą romaną *Striptizas*?

— Romaną taikliai atestuoja įvadiniu žodžiu R. Šilbajoris. Atestacija gera iš gerų. Tavo klausimo akcentas krinta ant žydo. Ichokas Meras yra mūsų rašytojas. Dar daugiau: jis yra mūsų kančių, mirtinų pavojuj dalininkas. Raudonieji ir rudieji naikino ir naikina mus kaip iletuvius, kaip žydus ir kaip žmones. Ichoką Merą išgelbėjo lietuvis žmoniškumą iškėles aukščiau mirtimo pavojaus. Gelbėtojas ir išgelbėtasis, nugalėję mirtį, atsistojė abu ant aukščiausios žmoniškumo pakopos. Ir čia išnyksta rasės, klasės, etninių rūšys. Iškyla žmogus.

— Neseniai išėjo iš spaudos Bronio Railos knyga *Bastūno Maištas*. Kokį įspūdį ta knyga padarė pačiam?

— Bronys Raila geriausiai rekomenduoja jas sėnojo pažistamo Bronio Railos... Išduosi savo pa slapti: kartais Bronio raštus pasidedu arčiausiai pasiekiam vėton. Ir skaitau, kaip gerą stilistą, išrankaus žodžio meistrą, ironijos druską. Sveikintinas Algimanto Mackaus Knigų Fondo užsimojimas išleisti storą ir gerą knygą: abu verti vienas kito. Tenka linkėti geros kelionės Bastūno Maištui.

— Kaip kolega vertini mūsų kritiką?

— Kritikų turim gražūbūri. Ir labai gerū, ir labai blogū. Gal taip reikia: jei mes, rašytojai, prirašom visokių niekų, bet nepavydiame ir kritikams: jie kartais nori ir mus pralenkti... Kritikus reikia labai mylėti arba labai neapkesti. Mylédami, atsirenkam kas ra-

šytojui malonu, gal net nau dinga. Neapkėsdami, skaitome kritikas itūz̄, tuo būdū gilių įsisavinam. Pykčis ir meilė — brolis ir sesuo. Nėra kūrybos be pykčio, kaip nėra kūrybos ir be meilės. (Nebūtinai sekso). Rašytojas ir kritikas artimiausiai giminės. Nenuostabu jei pykstasi, nepeiktina jei mylisi. Gražu stebeti, kad ir kritikai neatsilieka niekneikių kūryboje, net pasiveja rašytojus ir pralenkia...

— Pereikime prie visuomeninių klausimų. Pačiam tenka gyventi Pennsylvanijoje, anglakasiu — pirmųjų lietuvių Amerikoje susitelkimo vietovėse. Kokia ta dabar vadinama Pennsylvanijos Lietuva?

— Atsakyti gana keblu. Pirmiausia nežinau, kas kaltas, kad mes buvom užmiršę lietuvių lopši Amerikoje.

Nors tas lopšys žemės gilumoje — dulkės, prakaitas, pavojingas darbas. Mums verkiant reikia tuoju parašyti lietuvių Amerikoje istoriją. Nesenai pasirodžiusi Amerikos Lietuvių Istorija yra sekantiško kurpalio produktas garbstymą mėgstančių ir mecenatų išgarbinti. Išversta anglų kalbon toji "istorija" žemima autorų ir gėdą daro išeivijai.

— Kiek atsimenu, rodos, dr. J. Balys rinko Pennsylvaniuje lietuvių dainas.

— Berods 1950 m. Jis plėciai perkeliavo Pennsylvaniją, rinkdamas lietuvių tautosaką. Tuo metu raudonųjų ir paraudusijų smegenų propaganda buvo rėkli, net ir kai kurių dviškių palaikoma. Jie šaukė, kad DP esą ponai, nusikalstelai, nes geri žmonės neapleidžią tėvynės...

Giedra visada grižta. Per keletą metų, kaip iš giedro danguas iškritęs, po Pennsylvanių keliavo chicagiškių

būrys: V. Būtenas, A. Kežys, S. J., E. Bradūnaitė, vėliau J. Bradūnas. (Iš tų, kurie ateina!). Jie sukūrė stambią knygą: Pennsylvanijos Angliakasių Lietuva. Tai liūdna knyga — parapijų ir senosios kartos nekrologas su gražiomis kapinių nuotraukomis, o vis dėlto, mano galva, šis veikalas yra ateisimo lietuviško pavasario savotiška kregždė Pennsylvaniijoje. Minimas būrelis, itin E. Bradūnaitė, parodė DP tikrąjį veidą; kad tai ne ponai, kad tai atkeliau atostogų mokslu šarvuoti darbuotojai, kurie surado slenkščius ir širdis, išklausė dainas, vargus, neissipildžiusias svajones, žodžiu, atrakino visrakčiu dusinamą lietuvišką žodį...

— Ką kolega galvoji apie jaunąjį kartą?

— Aš priklausau Optimistų Klubui. Geras klubas: nėra nario mokesčio, ir saulė nenusileidžia per višą parą... Mes, patentuota DP generacija, neįžiūrimė naujos epochos priešaušryje jaunesniųjų ir jaunuju atėjimo. O jie ateina! Tik reikia apsidairyti. Sens telėjusi akis gal reikalinga naujų padidintų stiklų... Amerikoje iškilęs derlingas etninis atsijojimas paskatinė mūsų vidutinę ir jauniausią kartą savęs pažini mui, lietuvių kalbai, kūrybai. Su dideliu malonumu sekų naujų beletristų bei poetų dygimą ir augimą.

— Gal būtų pravartu šiek tiek vardų iliustracijai?

— Visa eilė naujų vardų. Paminėsi tik keletą: V. Janavičių, B. Lukšytė, J. Bradūnai, kiek vyresnį P. Melniką. Poezijoje klėsti visas darželis jaunų poečių: V. Bagotaitė, D. Sadūnaitė, Z. Balaišytė, B. Vaičiūnaitė, O. Mikailaitė. Visų nesuminė-

(Nukelta į 6 psl.)

KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Rūpindamiesi kalbos gry nimu, vis pasižvalgykim čia pat aplink save — kasdienos vartoseną arba ir spaudos bei knygų išsireiškimus pasijokim.

Ponas, ponai — nors sve timybės, jau bent tuo tarpu lyg įsiteisinė, kaip titulų pakaitalas (kaip Mr., Mrs., Miss). Tik panelė jau bai gia išdilti, nebent ironiškai arba archainiu stilium dar pavarto jama. Gal čia pagelbėjo tatybos atstovai: kaip lenkiška krikščionybė mums priteikė šv. Panelę, taip dabar lietuviška dvi siškija atitaisė į šv. Merge lę. Šventos Panelės nebeliku sus, nėra reikalo ir šiaip panelę gerbti, o turim daugybę atitikmenų: mergaitė, mergužė, mergelytė, mergužėlė ir kt.

Vienu atveju mūsuose ponos, ponios vartoseną tebéra "poniška", t. y. lenkiška. O dažnai tenka dėti tą titulą — prie pavardės arba vardo. Tačiau nepri klausomybės laikais įsidėmėjom, jog lietuviškai tas titulas tariamas tik su pavarde, pvz. ponas Vaišvila, ponia Rimšienė, panelė Bau kytė etc. Tačiau kai kas te bemeilija ir lenkiškos kultūros — bajoriškai išraiškai: ponas Antanas, ponia Valeria, panelė Marija... O čia néra vien formos, bet ryškūs ir esminis skirtumas. Lietuviui reikalingas tas titulas tik kaip formalumas, o jeigu asmuo taip artimas, kad gali vardu vadinti — jokio titulo suvis nereikia ir sakoma tiesiog: Jonai, Algai, Birute ir t.t. Tiktai poniskas išpūstas puikumas, sventimos kilmės, net ir artima savo šeimos žmogų, pvz. vyras žmoną, vadina ponai... Arba žmona, prieš kitus stengdamosi savo vyrą itin pagerbti, jį vadina ponu...

KAS BUVO? - KAS YRA? - KAS BUS?

1971-1976 METŲ LAIKOTARPIS

JŪRATÉ STATKUTÉ-DE ROSALES

Nixono ir Kissingerio psichologiniai bruožai gal turėjo šiek tiek panašumo. Abiejų vyru pasisakymai nurodant tikrą polinkį i puikybę. Gal iš to bruožo išsvystės tam tikras ciniškas požiūris i kitų žmonių prigimti buvo priežastis, neleidusi jiems ižiūrėti didžiąją ju valdymo meto naujieną: žmogaus teisių gynybos judėjimo užgimima. (Nes Nixono laikais, per trumpą metą - be organizacijų, be nustatytos tvaros - užgimė žmogaus teisių gynybos formulavimai, kurių paveikė įvairiausią kraštų intelektualus, jaunimus, liaudį ir priminė savo apimtini pirmųjų krikščionių misinę jėga).

Pamenu, jog prieš kelis metus su nustebimu aptariau Kissingerio knygose atžymėta išitikinimą, kad sovietų imperijoje žmonių troškimai neturi IR NETURĖS jokios politinės reikšmės. Tuomet jau nurodžiau Dirvoje, kad JAV-bių nesugebėjimas kanalizuoti savo naudai pasaulinio masto žmogaus teisių judėjimą, paverčia tą judėjimą į savotiską 'unguided missile', kuri sprogiomo momento gali sunaikinti ne tik tai sovietų Rusiją, bet atsisukti prieš pačias JAV-bes.

Tokiame amžiuje, kai vaikų pasaulio valstybėms atominis karas išrodo nepriimtinas, nedaleistinas - bet visgi imanomas - JAV ir sovietų susirėmimo patogiausia takтика yra prieš žemėje išsaukti vidaus spaudimus. Jau minėjau, kad vidaus spaudimas lieka vienintelė jėga, kuriai jokiu atominiu ginklu nepagrąsins, nes niekas juk nemes atominės bombos savo teritorijon. Gi stipriausias vidaus spaudimas Sovietų Sąjungoje šiuo metu yra žmogaus teisių gynybos idealas.

Nixonas ir Kissingeris ne tik tai nesugebėjo ivertinti žmogaus teisių judėjimo potencialo, bet jie negražinamai prarado brangų laiką ir praleido proga pastatyti JAV į tokio judėjimo pradininko bei vado padėti. Kissingerio bandymai Afrikos, Artimųjų Rytų bei Azijos vadamas 'užkalbėti dantis' susivedė į nedovanotiną politinio laiko gaišinimą.

Savo kelionėmis Kissingeris savo išskai primimė žmogų dviem rankom bandant užspausdinti iš skalbimo mašinos lendenčias muilo putas. Jis nugriebia rankomis putas, bet mašina toliau veikia ir putos tuo vėl kyla. Bando viena ranka putas išpausti, o muilas tuo tarpu kyla kita puseje. Spaudžia kita ranka - muilas veržiasi vidury ir pro kraštus ... Gal ryškiausia šitokios padėties iliustracija mums nesenai pateikė puikiai dokumentuotas Bui Anh Tuan, The Philipines Herald laikraščio korespondento straipsnis, pasirodęs

The News World žurnale. Pagal autorij, Vietnamo pacifikacijos politika suteikė komunistams galimybę infiltruoti į Malasiją, Tailandą, Singapūrą, Indoneziją ir Filipinus.

1976 metų gale, naujai išrinktas prezidentas Carteris pagaliau pastatė JAV-veiant Amerikos interesams tin kamesnio kelio. 'Mes ginsime žmogaus teises', užtikrino Carteris.

Pameni, skaitytojau, ana knygos pavadinimą - 'too much, too soon'? Carterio pasisakymą šiandien galime apibūdinti panašiu būdu: 'too little, too late'. Mat iš užsienio perspektivo žvelgiant atrodo, kad Kissingerio padaryta žala jau yra nebepataisoma jokiais - kad ir gražiausiai - pareiškima.

JAV-bėsė gyvenantiems šiandien yra sunku suvokti, kokia nustebusia akimi paulius stebėjo ir stebi JAV sąjungininkų išdavimą komunistų kerštui. Pasaulis matė filmus, kuriuose buvo rodoma, kaip Amerikos karai atstatė šautuvus varēnuo laivų evakuacijos melžiančius pietų vietnamiečius, kuriuos metų metais JAV valdžia stengesi ištraukti - pamename terminą 'to get involved' - į prieškomunistinė veiklą. Pasaulis regi, ko-

(Atkelta iš 5 psl.)
si, bet iliustracijai pakaks. Paseki kokį suvažiavimą ir išitikini mūsų naujų jėgų derliumi. Nesenai dalyvauvau Philadelphijoje Lietuvių Bendruomenės suvažiavime. Mane nustebino keletas dešimties vyru bei moterų dviejų kalbų vispusiškas panaudojimas, išsimokslinimas, mūsų uždavinių ir tikslų pažinimas. Dera pastebeti, kad ant tų šaunių pėčių ir geru galvų mes vis dar nepajégiaime uždėti svarių uždavinių, plačių tikslų.

kio likimo susilaukė tūkstančiai JAV šalininkų Kambodžoje, Etiopijoje, ir žino, koks likimas laukia JAV rėmėjų Pietų Korėjoje, Laose ar Pieštūnų Amerikoje.

Jei visa Amerika verkė dėl prieš kelis šimtmečius gyvenusio Kunta Kinte likimo, gal vertėtu visai Amerikai kiek paverkti dėl šiame šimtmete gyvenusių Amerikos ištikimų draugų Azijoje ir Afrikoje?

Tačiau ašaromis kankiniu neprikelsi iš grabo ir nuodėmių nenuplausi.

Šiandien, JAV prezidentas gali pasauli šaukti kilniausiemis ir švenčiausiem kryžiaus karams - kas juo be paseks? Ir kokia moralinė teisė turi jis kitų valstybių gyventojus vėl kviečių bendrą kovą?

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuvių, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbetti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
 6 3/4% — 30 mén. su \$1,000, minimum.
 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton jėdžius atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
 Phone (312) 656-6330
 Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKAI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — IŠITIKINSITE.

Patrankas naudojam kai kuriam kniaukiančiam katinui pabaidyti, aukojame jėgas parapijinėmis ideologijomis apskasti, bet bijome būti tuo, kuo galėtume būti.

— Kaip pats žiūri į kai kurių veikėjų pastangas "reorganizuoti" Bendruomenę?

— Organizuota Bendruomenė pāliejo prastą sriubą. Gaila ar ne Gaila, bet taip buvo. Yra žmonių, kurie negali vadovauti. Pirmą dielę klaidą padarė Organizuota Bendruomenė. Kodėl mes užmirštame priežastį: Lietuvių Bendruomenės rinkimus, diktatūrišką vadovybę, o kimbam į rezultatą — Reorganizuota Bendruomenė? Kita vertus, mes perdaug kalbam, laukiam stebuklo iš Bendruomenės. Nesenai Philadelphijoje īvyko Tautinės Sąjungos suvažiavimas. Didelė, paplitusi organizacija. Kodėl ji blogesnė už organizuotą Bendruomenę? O kur jaunimo, studentų organizacijos, kur liaudininkai, socialdemokratai, krikščionys demokratai? Jei jie visi sustotų po Bendruomenės skėčiu, ar tai jau būtų idealas? Atsi menu Juozą Bachuną. Ne kartą išsilikalbėjome. Juo toliau, juo giliau vertinu saikingą, gaspadorišką Bachuno supratimą: nuo žmogaus, jo valios, geru noru eikim į organizaciją, o ne iš organizacijos (deja, dažnai šleivos) eikim pas žmogų. Vadū mums netruksta. Kartais skystoka narių. Vadū sklidina mūsų visuomenė, politikos karieta.

— Ką pats galvoji apie Brazinskus, kai jie pasiekė Amerikos žemyną?

— Brazinskų byloje mane stebina ir džiugina mūsų organizacijų bei pavienių asmenų pasiryžimas, aukos, organizuotumas. Tai tikrai plati ir graži prošvaistė. Apie tai verta kalbėti ir ne vakaro idiliijoje ... Brazinskai jau perplaukė pavojinguosius vandenis. Gal per daug buvo bugnų apie herojizmą ... Lašas kulkumo nebūtų pakenkės mums ir jiems ...

— Ir paskutinis klausimas: kokių ir kada mes galime tikėtis paties naujų veikalų pasirodant knygų rinkoje?

— Planų daug. Projektu pilni aruodai. Netrukus turėtų pasirodyti mano novelių apskakymų rinkinys: Vasaros Vidudienis. Tai daugiausia iš lietuvių angliašių gyvenimo. Knygą leidžia Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Rašyti tenka ir toliau: ką veiksi nerašęs? — baigdamas pokalbi šyptelėjo Liu das.

WANTED AT ONCE
ELECTRO-PLATERS
 EXPERIENCED IN PLATING
 NICKEL
 COPPER
 CADMIUM
 Call Plant Manager for phone interview.
 313-921.3711, Between 8:30-4 pm
MICHIGAN CHROME & CHEMICAL CO.
 (34-38)

EXPERIENCED
MACHINISTS WANTED
HIGHEST WAGES

JOB SHOP 2nd & 3rd SHIFTS
 FULL OR PART TIME

All fringes, vacations, hospitalization,
 7 paid holidays, never a layoff. Lots
 of overtime available. Must be able
 to setup and run mills, lathes,
 grinders. New clean shop. Apply in
 person or call MR. STRUNA at
 216-663-5066

SUPERIOR ALLOY MACHINE
 14500 South Industrial
 Maple Hts., Ohio 44137
 (34-40)

Mažeika & Evans

Laidotuvų Direktorai
 6845 SOUTH WESTERN AVE.
 CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
 Mašinoms Vieta
 Tel. 737-8600
 Tel. 737-8601

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKAI

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — IŠITIKINSITE.

MOKSLO METAMS PRASIDEDANT

EMILIJA ČEKIENĖ

Rugsėjo mėnuo į darbus grįžimo laikas. Baigiasi astostogos, kurios nebegriš ligu sekancių metų. O didžiausią rūpestį rugsėjo mėnuo kelia išeivijos lietuviukams. Nelengvai apsiplendimas besibaigiančios vasaros žingsnius lydi lituanistinių mokyklų mokytėjus ir mokinius, nes jų laukia praradimas laisvų šeštadieniu, vienos poilsio dienos.

Mokytojams, kurių didele dalį vyresniųjų jaunyra yra pakeitusi jaunoji karta, priklauso didelė lietuvių visuomenės pagarba, nes jų déka palaikoma lietuviybė, skleidžiamas gimtasis žodis jaunoje kartoje, o tai yra gyvybinis išeivijos išlikimo reikalas. Lietuvio mokytojo asmenyje matome tautinės gyvybės skleidėją ir palaikejotą, nepailstamą ir nematomą, spaudoje negarsinamą visuomenės veikėją. Mūsų mokytojas išeivijos ateities kūrėjas, jis auklėja būsimus lietuvių organizacijų vadovus, vyresniųjų tautinio darbo tēsėjus. Ir džiugu, kad tokį garbingų pasišventėlių asmenų mokykloms dar surandame.

O kaip su mokiniais? Jų lankymas mokyklų, žinoma, priklauso nuo tėvų, nors patys vaikai dažnai bevelytų likti namie ir žaisti su draugais. Dauguma tėvų gyvena išsisklaide, tačiau nežiūrint ilgų nuotolių, kartais net apie šimtą mylių su didžiu pasišventimu tautines pareigas mielai atlieka, kai būna ir taip, kad kaimynystėje gyvenantieji neleidžia. Yra ir tokų šeimų, kurių tarnyba verčia gyventi višiskai tarp svetimųjų. Yra ir mišrių šeimų. Dėl aukščiau minėtų ir kitų išairių priežasčių, gal kam ir kitaip atrodo, bet pradedant mokslo metus, turime žvelgti tiesai į akis ir be tuščių ambicijų bei norų faktus užginčyti, tenka pripažinti, kad mokinį skaičius mažėja. Statistiniai daviniai rodo, kad jų galėtų

lankyti daugiau. Pirmoj vietoj tai yra tėvų pareiga, kuriems į talką ateina ir tą rūpestį palengvina lituanistinė mokykla.

Kaip gi tą mokinį skaičių padidinti? Tai ne vien tėvų, mokytojų ar mokyklų steigėjų, bet visos lietuvių visuomenės nesibaigiantis rūpestis, o tiesioginė ir didžioji pareiga priklauso mokyklų organizatoriams. Kiekviena visuomenė yra tartum įvairiaspalvė mozaika, kurioje telpa įvairių religijų, pažiūrų, nusistatymų įvairiais klausimais skirtinės galvojantieji žmonės, jų tarpe ir mokyklinio amžiaus vaikų tėvai. Jei kieno vaikai ir turėdami salygas nelanko, reikia ieškoti priežasčių, bet nesmerkti iš anksto tuo dar labiau atstūmiant. Jei vyresnieji tautiniu požiūriu padaro klaidą, tad jauniesiems daugiau leidžiama. Netrūksta pavyzdžių, kada jaunuolis meta bendrajį mokslą, bet subrendęs tą klaidą apgailestauja ir atitaiso, žinoma, jei salygos leidžia, jei ne per vėlu. Tas pasitaiko ir lietuviškuoju atveju. Gyvenimo praktika rodo, kad vieni vaikai iš mažens puikiai lietuviškai kalbėję užmiršta lyg nieko nebuvę, o kiti nors ir vėliau pradėję mokytis užsidega tėvynės meile ir Lietuvai nuveikia daugiau nei pirmieji.

Taigi, mokinį skaičiaus pakėlimas yra visos lietuvių visuomenės rūpestis išplaukiąs iš mokyklų organizatorių ir tik nuoširdžiu, glaudžiu bendradarbiavimu su visuomenė bus įmanoma pasiekti teigiamų rezultatų. Autoritetingo žodžio tam nepakanka, tenka atsižvelgti ir į tėvų pageidavimus. Gal reikštų daugiau mokyklių steigtis su mažiau mokinii, kad sutrumpinti nuotolius, sumažinti tėvams mokesčių, kuris padengia apie 80% visų mokyklos išlaikymo išlaidų. Didesnį daļi lėšų turėtų skirti kultū-

**PUIKIAUSIUS
KAILIUS**
rasite tik pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

**NORMANĄ
BURŠTEINĄ**

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

New Yorke šiemet į miesto merus kandidatuojant septyni asmenys. Nuotraukoje dabartinis miesto meras A. Beame etinių grupių atstovams surengtame priėmimė Grace Mansion rūmuose sveikinasi su E. Čekiene ir A. Žymantaite.

V. AUGULYTĖ

Rugpjūčio 14 d. popietę Dainavos stovykloje šypsosi saulė ir susirinkusieji XI-osios mokytojų ir jaunimo studijų savaitės dalyviai. Čia susitiko šių studijų savaičių "veteranai", su kolegomis iš kitų miestų susipažino pirmąkart atvykusieji. Išviršinė nuotaika — šventiškai skaidri. Tačiau po šiuo skaidriu paviršiumi jautėsi nerimas, kuris stiprėjo, artėjant šeštadieniui, kada turėjo įvykti švietimo Tarybos pirmininko Br. Juodelio suplanuotos svarstybos apie lituanistinių mokyklų lankymo metų sumažinimą iš 12-os į 10-tį. Šio klausimo svarstyti patys mokytojai nevengė; juos suneramino p. Juodelio pakartotinai pabrėžtas pasakumas, kad tose svarstybose turėtų dalyvauti ir mokiniai. O daugelis mokytojų pareiškė nuomonę, kad ši klausimą diskutuoti prie mokinų būtų taip pat nepedagogiška, kaip tėvams vai-

kų akivaizdoje ginčytis apie jų auklėjimą. To pasekmėje studijų savaitės vadovas Br. Krokys sušaukė švietimo Tarybos atstovų posėdį, kuriame buvo nutarta svarstybas atsaukti.

Neformaliai mokslo metu skaičiaus klausimas iškilo keliose paskaitose ir jas sekusiose diskusijose. Br. Juodelis savo paskaitoje "Lituanistinės mokyklos iš arti ir toli" teigė, kad iš tikrųjų reikėtų bent 15 ar 16 metų lituanistinio švietimo, bet tik su salyga, kad patys mokiniai to pageidautų; jei mokinys nebenori lankyti aukštesnių skyrių, nereikia jo versti. Panašiai pasakė ir Vacys Kavaliūnas paskaitoje apie ateities lituanistinių mokyklų mokytojų paruošimą. Ir jo nuomone, mokslo metų skaičių galima mažinti, nes daug vyresniųjų moksleivių bei studentų nebenori mokytis lituanistikos.

Tačiau švietimo Tarybos surinkti duomenys rodo kita. Pats p. Juodelis pripažino, kad šiai mokslo metais (1976-77) aukštesnių lituanistinių mokyklų mokinį skaičius padidėjo. O pagal švietimo Tarybos pradžios mokyklų departamento direktorės I. Pemkienės pateiktą statistiką, per pašutinį dešimtmetį pilnų aukštesniųjų lituanistinių

rinių fondai. Daugiau dėmesio reikštų programų sudarymui bei vadovėlių paruošimui, kad vaikai baigė mokyklą ne vien kalbą žinotų, bet ir ben svarbiausią dalį istorijos, kas Lietuva dabar valdo, kokiu būdu užémė, kad ne savo valia išjungė į Sovietų Sąjungą, o buvo žiauriu teroru ir prievara okupuota.

PLASTICS
INJECTION OR BLOW MOLD MACHINE TECHNICIANS
ELECTRICIANS
REFRIGERATION MAN
INJECTION MOLD MAKER

FOR ALL SHIFTS

Good working conditions, plenty of overtime. Positions available immediately in several Southeastern locations.

Write: P. O. Box 43325
Atlanta, Georgia 30336
or call Mr. Martin at
404-691-8931

mokyklų (turinčių 12-ajį skyrių) skaičius padvigubėjo. Tai reiškia, kad lietuvių vertina ir remia 12-os skyrių lituanistinį švietimą.

Abiejose jau minėtose paskaitose buvo paliestas mokytojų paruošimas. V. Kavaliūnas aptarė Clevelando Pedagoginius lituanistikos kursus. Br. Juodelis apgailestavo, kad gyventi išeivijoje, beveik neįmanoma įsigyti reikalingą profesinį pasiruošimą. Diskusijose iškilo klausimas, ar praktika lituanistinėje mokykloje, kartu su plačiu apskaitymu, negali atstoti formalaus (universitete įgyto) profesinio pasiruošimo.

Grupė paskaitų lietė mokymo metodiką: S. Jonynėnė aptarė pradžios mokykloms tinkamus mokymo metodus ir priemones; Br. Krokys aiškino, kaip jis dėsto lietuvių kalbą jos nemokantiems suaugusiems; J. Jasaitis kalbėjo apie visuomenės mokslo dėstymą; J. Krokytė aptarė mokinų drausminimo ir motyvavimo metodus; R. Mačiulio paskaitą apie modernią JAV pedagogiką, pačiam prelegentui negalėjus atvykti, perskaitė Br. Juodelis. Visas šias paskaitas sekė gyvos diskusijos. Komenuodamas R. Mačiulio pastabą, kad negalima mokytis tokį dalykų, kuriems mokinys dar nera pribrendęs, PLB vicepirmininkas švietimui Jonas Kavaliūnas aiškino, kad kaip tik dėl to visame laisvajame pasaulyje yra 12-os ar 13-os metų mokslo sistemos. Ir lituanistinėje mokyklose reikia 12-os skyrių, nes negalima tikėtis, kad 14-15 m. amžiaus mokiniai pajėgtų suprasti dalykus, kuriuos mokiniai 16-17 m. amžiaus jau (Nukelta į 8 psl.)

KUR MOKYTOJAI MOKĘSI...

(Atkelta iš 7 psl.)

nuolai. Stiprią kontroversiją sukėlė J. Bagdono paskaita, kurioje jis siūlė lietuvinistinėse mokyklose mokomus tautinius šokius pakeisti nieko bendra su lituanistiką neturinčiais ritminiais judesiais ir sportu.

Informacinių pobūdžio paskaitas skaitė kun. A. Saulaitis — lietuvininis švietimas Pietų Amerikoje, Neikto prasidėjimo seserys Margarita ir Ona ir kun. Saulaitis — Religijos mokymas lietuvinistinėse mokyklose A. ir M. Stankai-Saulaičiai — Vasario 16 gimnazija, V. Veselka — Lie tuvių tautodailė, A. Masilionis — Ateistinis auklėjimas Sovietų Sąjungoje, G. Karosas — Tiltai į lietuviškai nekaibantiesi lietuvius, J. Masilionis — R. Černiaus paruošto žodynėlio ir kitų naujų vadovėlių pristatymas ir J. Bagdonas — Švietimo gairės.

Šilčiausiai sutiktas buvo poeto Henrico Nagio pasakymas, kodel jis apsiplendė būti lietuviu. Šios paskaitos klausėsi ir mokytojai, ir jaunimas.

Kai mokytojai klausėsi kitų paskaitų, jaunimas net paskaitų, jaunimas lankė pamokas. Lietuvių

kėjo kiek kietesnės vadovų rankos. Mažų vaikų tėvai labai pasigedo vaikų darželiu, kuris praeityje vaikučiams suteikdavo daug malonumo, o jų mamytėms leisdavo ramiai klausytis paskaitų. Spaudoje buvo skelbta, kad ir šiemet bus tokis darželis, bet savaitės vadovas kažkodėl juo nepasirūpino. Tad pačiomis mamytėms teko pamainomis prižiūrėti ir mokyti šį jauniausią atžalyną. Šiu trūkumų paminėjimo tikslas — ne noras papeikti daug dirbusius vadovus (juk klaudė išvengia tik tie, kuriie nieko nedirba), bet bandymas būsimų studijų savaičių vadovų dėmesi atkreipti į didžiuosius trūkumus, kad būtų daromos pastangos ateityje panašių negerovių išvengti.

Aplamai, studijų savaitė buvo sėkminga. Jaunimas pasimokė, mokytojai pasidalino mintimis ir patirtimi. Susitiko seni pažystami, užsimenzgė naujos pažintys, naujos draugystės. Atėjus laikui atsisveikinti, jaunimas net ašaras parodė, o ir vyresniesiems nebuvo lengva tarti "sudie". Net ir dangus, lyg pajutęs bendrą nuotaiką, apsinaukė ir pravirko šaltu, rudenisku lieatum.

FOREMAN

We are a growing well-known automotive supplier in need of strong leadership, results-oriented practical supervisor, machining/stamping required. Advancement potential is excellent. Outstanding fringe benefit program. Send detailed summary to:

PERSONNEL DEPARTMENT

AMERICAN CHAIN & CABLE COMPANY, INC.

1022 E. Michigan St.

Mox 608

Adrian, Michigan 49221

An Equal Opportunity Employer

(33-35)

Galvojate pirkti nekilnojamą turą apsigyvenimui ar investavimui FLORIDOJE?

JOHN (JONAS) PASKUS

Atstovaujantis didžiausiai ir seniausiai nekilnojamo turto įstaigai visoje Floridoje, mielai jums patarnaus.

The Keyes Co.

REALTORS

3640 N. Federal H-way, Pompano Beach, Fla. 33064

Istaigos telefonas: 1-305-782-4422

Vakarais ir nedarbo metu: 1-305-946-4389

ATTENTION

Experienced operators required for

TURRET LATHES
LATHES
BRIDGEPORT MILL
SURFACE GRINDERS
CYLINDRICAL
GRINDERS
MACHINE TRAINEES
(SOME EXPOSURE TO MACHINE TOLL
OPERATORS HELPFUL)

ALSO

DRAFTSMEN

OR

ENGINEERING STUDENTS DESIRING
DAY OR NIGHT SHIFT DRAFTING POSITIONS.

MANTENANCE MEN

(General Machine Tool and / or Heat Treat Equipment Repair Experience).

We are a nationally known manufacturer of machine tool accessories. Offering excellent working conditions and fringe benefit programs.

Apply in person: Personnel Dept.

N. A. WOODWORTH COMPANY
1300 E. NINE MILE
FERNDALE, MICHIGAN 48220

An Equal Opportunity Employer

(34-37)

■ Iaiškai Dirvai

ILGA IR KEISTOKA ISTORIJOS ISTORIJA

Maždaug prieš 10 metų Juozas Kapočius, baigdamas Liet. Enciklopedijos leidimą, pasiskelbė leisiais 5 ar 6 tomų Lietuvos istoriją. Pažadas buvo rimtas, realus ir patikimas. Lietuvių Enciklopedija išėjo turininga lietuvių istorikų straipsniais iš Lietuvos istorijos. Joje bendradarbiau nemaža ir stipri lietuvių istorikų grupė. Leidėjui ne reikėjo samdyti Lietuvos istorijai rašyti kitataučiu. Deja, mūsų istorijos nelaimė iššoko Lietuvių Fondas. Jis, užuot parėmės rimtą ir gražų leidėjo J. Kapočiaus užmojį, pasamdė sau patikimą vieną istoriką parašyti trijų tomų Lietuvos istoriją. Imokėta nemaža suma pinigų ir sutrukdytas Lietuvos istorijos išleidimas. Kodėl? Tik ne Lietuvos istorijos labui.

Dabar skaitome Vytauto Kutkaus straipsnį "Lietuvos istorijos reikalai" (Dirva, š. m. rugpiūčio 4). Bet po tiek metų Lietuvos Fondo tuo reikalui veiklos, po tiek nusivilimo, nebesinori rimčiau ko nors ir tikėtis. Kalbama apie 3 tomų Lietuvos istoriją. Vieną jos dalį rašys pasamdytas kitatautis, ne lietuvis, Dovidas Fainhauzas. Jam pavesta laikotarpis nuo 1795-1814 m., kuris apima rusų okupaciją, lietuvių kovas prieš rusus, sukilimus ir mūsų tautinių atgimimą. Nejauginius surasta lietuvių istoriko tam mum tautiškai labai jautriam laikotarpui? Iš to laikotarpio turime ir lietuvių darbų. Manau, jei Lietuvos Fondas nebūtų iškišęs, leidėjas J. Kapočius būtų išleidęs neblogą Lietuvos istoriją ir be samdytu kitautiū.

Dar Romualdas Misiūnas rengiasi, tur būt su Lietuvių Fondo pagalba, parašyti ir išleisti Lietuvos istorija anglų kalba. Tarp lietuvių autorų dar veikalą puošia šie nelietuviški autorii varai: J. Ochmanski (iš Poznanės), A. Kaminski, G. Lukowski, K. von Loewe, J. Polenski, D. Fajnhauzas, A. Stražas (iš Haifos), J. Beras (Tel Aviv), W. Sukienicki...

Ar negana mums svetimieji prirašė. Jei jie patys rašo ir patys leidžia, mes negalime uždrausti, tik galime per lietuviškus smegenis praleisdami pakoregouti. Nėra jokio reikalo samdyti kitataučių Lietuvos istorijai rašyti. Man rodos, kad ir p. R. Misiūnas gali lengvai išsiversti su lietuviškais autoriais.

Mūsų kunigaikšciai, valdydami rusus ir gudus, surusėjo ir sugudėjo, o valdydami lenkus, patys nutauto,

sulenkino visa bajoriją ir ko neprāžudė visą lietuvių taučią. O čia išeivijoje mes prarandame savo lietuvišką tautinį jausmą ir internacinalėjame.

J. Švoba
Madison Hts., Mich.

AR JI NEŽINO?

Mes džiaugiamės, kada matome jaunąją kartą sėkminges besireiškiančią savo profesijose, o dar daugiau džiaugiamės, kai randame jų pasisakymų, keliančių Lietuvos reikalus svetimoje spaudoje.

Ir štai aną dieną maloniai nudžiugau, pamatęs AP telegramą agentūros žiniose viršuj straipsnio gražią lietuvišką pavardę: "Juratė Kazickas, Associated Press Writer, Southampton, N. Y. AP", kur ji aprašo apie iš okupuotos Lietuvos atvykusių skulptorių Vladą Vildžiūną ir jo parodą, kuri, kaip ten rašoma, nejeina į oficialią kultūrinį pasikeitimų programą, bet suorganizuota dviejų lietuvių moterų lėšomis, kurios išleido 15,000 dol. galerijos ir skulptūros medžiagos reikalams. Bet nuotaiką beeskaitant pritrenkė tokie minėtos reporterės žodžiai:

"Lithuania, on the Baltic Sea, now is one of the 15 Soviet Socialist Republics of the Soviet Union."

Ar mūsų miela lietuvaite nežino, jog dabar Lietuva yra sovietų okupuota, ką vis dar pripažista ir visi Jungtiniai Amerikos Valstybių žurnalistai tą žino ir karts nuo karto iškelia, Amerikos valdžia tą žino, bet ši lietuvaite, turėdama progą tą klausimą iškelti ir pabréžti, gaila, to nepadarė.

V. D.

Boston, Mass.

TOLL & DIE MAKER LEADER

Opening in metal fabricating plant for Journeyman Tool and Die Maker — Leader. Second shift. Liberal wage and fringe benefits.

CALL 313-893-3000, EXT. 40

An Equal Opportunity Employer

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED

TOLL AND DIE MAKERS

Must have job shop experience & be able to set up work from blue prints and close tolerance. Excellent salary \$8.05 per hour & fringe benefits.

Apply call or write to:
MR. FRANK ELLIS

MODULAR ENGINEERING & DEVELOPMENT CO.

3031 NORTH SHORE DRIVE

MOLINE, ILL. 61265

309-797-2577

(29-35)

WANTED JOURNEYMEN HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS

Must be able to set up, work from blue prints & close tolerance. Day shift, minimum 58 hr. week. Medical and life insurance paid. Qualified only need. Apply.

WHITE TOOL & MACHINE COMPANY

8135 S. TELEGRAPH

TAYLOR, MICH.

(52-36)

UKRAINIEČIAI, HELSINKIS IR BELGRADAS

Helsinkio garantijoms Ukrainoje sekti komitetas (The Helsinki Guarantees for Ukraine Committee) buvo sušaukes amerikiečių spaudos konferencija ir su-pažindino žurnalistus su šio komiteto veikla Belgrade, kur šiuo metu vyksta Helsinkio baigiamojo akto vykdymo peržiūra.

Kaip lietuviai Helsinkio konferencijos metu buvo pasiunite savo delegacija i Helsinkį, taip ukrainiečiai siuntė savo delegaciją i Belgradą. Kaip visa pabaltiečių delegacija Helsinkyje buvo areštuota ir vėliau sulaiykta nuo bet kurio veikimo, lygai ir ukrainiečių delegatai Belgrade buvo areštuoti, iškratyti, trumpam įkalinti ir ištremti.

Ukrainiečiai Belgrade planavo organizuoti informacines spaudos konferencijas. Šito jiems neleido.

Ukrainiečių komiteto delegatai Adam Misztal ir Andrew Fedinsky buvo nuvykę Belgradan su informacijos

RIMAS DAIGŪNAS

Ukrainietis disidentas rašytojas Mykola Rudenko nuteistas kalėti 12 metų. Karo metu Rudenko tarnavo majoru raudonojoje armijoje.

the Implementation of the Helsinki Act in Ukraine), kuris veda kovą prieš sovietinio režimo nežmoniškumą, demaskuoja klastą, skelbia sovietuose nukentėjusių sąrašus, reikalauja, norintiesiems emigracijos teisių. JAV ukrainiečių komitetas suteikė daug medžiagos kongresiniems investigacijų komitetams ir bendradarbiavo su Valstybės departamento, jam ruošiantis Balgrado konferencijai.

Kaip ryškus pastarųjų asmens laužymų Ukrainoje pavyzdys yra Kijevo komiteto narių Mykolos Rudenkos ir Oleksos Tychy teismas. JAV ukrainiečių delegatai buvo ištremti iš Belgrado kaip tik jų teismo pirmą dieną, birželio 28 d.

Sovietai labai rūpinaisizoliuoti Ukrainą nuo laisvojo pasaulio, visą informaciją tiekdami tik per savo šaltinius. JAV ukrainiečių komitetas norėjo pristatyti Ukrainos padėti betarpiskai Balgrado konferencijos žiniai ir dėmesiui. Misztal ir Fedinsky veikė Belgrade atvirai ir turėjo visame pašalyje respektuojamą teisę sukvesti spaudos konferenciją, bet su jais elgesi kaip su nusikaltėliais: areštavo, iškratė, konfiskavo ju atvežtą medžiagą ir etapo būdu išsiuntė lėktuvu į

Šovietai labai rūpinaisizoliuoti Ukrainą nuo laisvojo pasaulio, visą informaciją tiekdami tik per savo šaltinius. JAV ukrainiečių delegacijos apeliacija, adresuota visoms valstybėms pasirašiusioms Helsinkio baigiamajų aktą, sudėta iš keturių punktų.

1. 50 milijonų ukrainiečių tauta yra Jungtinė Tautų organizacijos narys, todėl Ukraina privalanti būti atstovaujama Belgrado konferencijoje betarpiskai, savo nuosava delegacija.

2. Tarptautinė visuomenė, Helsinkio akto signatarų valstybėse turi baigti Ukrainos izoliaciją, kuri darbavykdoma politiskai ir diplomatiškai. Ta izoliacija yra talka Sovietams laužyti tautines ir asmeniškas ukrainiečių laisves.

3. Privalo būti atstatytos ukrainiečių katalikų ir ukrainiečių pravoslavų bažnyčios, kurios dabar prievertinai likviduojamos.

4. Išlaisvinti Mykolą Rudenką ir Oleksą Tykhny, kurie įkalinti už jų taikų ir teisėtą veikimą su tikslu sekti Helsinkio baigiamojo akto vykdymą. Nepersekio-

Vieną.

Taip žiauriai puolę tramdyti JAV ukrainiečių delegatų veiklą, Belgrado saugumiečiai nepastebėjo akredituoto prie Balgrado konferencijos žurnalisto ukrainiečio Andriy Karkoc veiklos. Karkoc dalyvavo Tarpautinėje rašytojų konferencijoje Sofijoje. Konferencija vyko birželio mėnesy ir praėjo tariamos sovietinės tarptautinės "taikos" ženkle. Iš Sofijos Karkoc atvyko Belgradan. Sofijoje jam pavyko įteikti peticiją, daugelio garsių su tarptautiniais vardais rašytojų pasirašytą prašant išlaisvinti įkalintus ukrainiečių rašytojus M. Rudenką ir O. Berdnyk. Belgrade Karkoc surado ryšį su Jugoslavijos

Adam Misztal

delegacija Belgrado konferencijoje ir įteikė tai delegacijai 5000 amerikiečių pasirašytą peticiją, reikalaujančią asmens teisių apsaugos sovietinamoje Ukrainoje. Dargi Karkoc sušaukė Belgrade spaudos konferenciją, kurioje kėlė Fedinskio ir Misztal suėmimo neteisėtumo klausimą.

JAV ukrainiečių delegacijos apeliacija, adresuota visoms valstybėms pasirašiusioms Helsinkio baigiamajų aktą, sudėta iš keturių punktų.

1. 50 milijonų ukrainiečių tauta yra Jungtinė Tautų organizacijos narys, todėl Ukraina privalanti būti atstovaujama Belgrado konferencijoje betarpiskai, savo nuosava delegacija.

2. Tarptautinė visuomenė, Helsinkio akto signatarų valstybėse turi baigti Ukrainos izoliaciją, kuri darbavykdoma politiskai ir diplomatiškai. Ta izoliacija yra talka Sovietams laužyti tautines ir asmeniškas ukrainiečių laisves.

3. Privalo būti atstatytos ukrainiečių katalikų ir ukrainiečių pravoslavų bažnyčios, kurios dabar prievertinai likviduojamos.

4. Išlaisvinti Mykolą Rudenką ir Oleksą Tykhny, kurie įkalinti už jų taikų ir teisėtą veikimą su tikslu sekti Helsinkio baigiamojo akto vykdymą. Nepersekio-

1977 m.
PUNTUKAS
ATLANTO RAJONO STOVYKLA

Suvažiavę iš visų Atlanto Rajono kampų, "Puntuko" Stovyklos štabas, skautas ir skautai siunčia Jums dideli glėbi šaukė sveikinimą.

po Antanino Butkienė
Xenia S. Kultys
Eduardas Lopcius
Laimutė Paliūnaitė
Rita K. Matusevičiūtė
S. D. Sutkienė
D. M. Michailas
Tomas B. Tomašas
Tadeusz Nicanor
po Genesijus Gaidys
po Robertas Lorkauskas
po Regine Tylavienė
po Genesijus Gaidys
Vaidas S. Skurys, Ševelėnas
Edmundas Gilegačius
V. Š. Janutė Statkutė
V. Š. Rasa Sugarcėnė
V. Š. Ramušė Gauvinėnė
Valentinas K. Kurgeliaus
po Algirdas Lekšaitis

Atlanto rajono Puntuko stovyklos dalyviai atsiuntę skautišką sveikinimą Dirvai ir jos skaitytojams.

tį kitų Kijevo komiteto narių. Paleisti iš kalėjimo Jurijų Orlovą, Aleksandrą Ginzburgą, Anatolijų Ščaranskį ir kitus, kurių suėmima surasti su Helsinkio akto nuostatų vykdymo priežiūra. Išleisti iš kalėjimo Valentiną Morozą, Jurijų Šuchnevičių ir kitus politinius kalinius. Visiškai amnestuoti visus politinius kalinius Sovietų Sąjungoje.

JAV ukrainiečių kreipimasi į Sofijos tarptautinę rašytojų konferenciją, dauduotą š. m. birželio 2 d. pasirašė pasaulinio garso rašytojai Arthur Koestler, Edward Albee, Bernard Malamud, Paddy Cayefsky, Luc Estang ir kiti. Taip pat mokslininkai ir politikai. Viso apie 40 parašų.

Joje kalbama apie ukrainiečius rašytojus Mykolą Rudenką ir Oles Berdnyk — kurie suimiți ir nelidžiamas emigruoja.

Néra žinių, koks buvo apeliacijos efektas. Į JAV sugrįžęs delegacijos narys Andrew Fedinsky pareiškė viltį, kad nors delegacijai teko pergyventi areštą ir ištremimą, dėmesys Ukrainos klausimui buvo sukeltas, Belgrado konferencijos dalyviai išgirdo apie sovietinamas Ukrainos problemas...

Tačiau reikia pareikšti tam tikrą nusistebimą JAV ukrainiečių komiteto frazeologija, tiksliau pasakius, ir veiksmais. Apeliacijoje ir pareiškimuose matyti, kad ukrainiečiai išeivijoje vertina faktą, kad Ukrainos sovietinė socialistinė respublika atstovaujama Jungtinėse Tautose. Tuo faktu pasirėmus, JAV ukrainiečių komitetas norėtu matyti Belgrado konferencijoje atskirią Ukrainos delegaciją.

Betgi sovietinės Ukrainos atstovybė JT tėra tik sovietinio diktato padarinys. Maskva mielai sudarys tokią delegaciją, pavadinusi ją, jeigu taip jau norima, Ukrainos vardu. Tokia delege-

gacija dainuos gloriais Sovietijai ir smerks JAV ukrainiečių veiklą.

Stebina ir tai, kad žurnalistas Karkoc įteikė 5000 amerikiečių pasirašytą peticiją apie asmens teisių laužymą Sovietijoje ne kam kitam, o Jugoslavijos delegacijai Belgrado konferencijoje. Tos pat valstybės delegacijai, kurios valstybė, Jugoslavija, taip nuožmiai pasielgė, pagal Maskvos nuorodas, su JAV ukrainiečių atstovais, su Adomu Misztal ir Andrew Fedinsky.

Kijevo ukrainiečių komitete veikia 10 asmenų. Komiteto vadovas M. Rudenka ir vienas narių, O. Tykhydabar patraukti teisman. Kiti komiteto nariai visaip terorizuojami. Nariai tarpe veikia laisvuose vakaruose žinomas Raudonosios armijos generolas Petras Grigorenka, "gydytas" sovietinėse psicholigoninėse.

JAV ukrainiečių komitetas artimai susirišę su Kijevo komiteto veikla. Amerikinio komiteto "Helsinki Guarantees for Ukraine Committee" adresas: P. O. Box 32397, Washington, D. C. 20007. Komiteto pirmininkas Andre A. Zwargun, Ph. D. Vicepirmininkas Ihor Koszman, Ph. D. Sekretorius Bohdan Yasen. Nariai: Ulana Mazurkevych, Ihor Olshanivsky ir Andrew Fedinsky.

WANTED JOURNEYMAN

1ST CLASS SKILLED
Surface Grinder Hands
I. D. Grinder Hands
O. D. Grinder Hands
Engine Lathe Hands

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Must have UAW Journeyman cards or papers of experience. Over 50 hours per week. Apply in person to Personnel or RICHARD SCHWEGLER, Toolroom Superintendent.

IMERMAN INDUSTRIES
12165 MACK DETROIT, MICH. (33-37)

MAINTENANCE PERSON

For Commercial Laundry
EXPERIENCED IN ELECTRICAL
AND PLUMBING CALL
313-921-4129
MR. ZEMMOL
Equal Opportunity Employer
(30-39)

M/F

PLANT MAINTENANCE PERSON WANTED

We are seeking one maintenance person who is equally qualified in mechanical and electrical maintenance problem solving. The successful candidate must be able to document proficiency in both areas as well as being shift flexible. Work background in Industrial printing machinery is desirable. In return for these high standards, we offer a good hourly rate, excellent overall benefits, a clean plant, plus overtime and a clothing allowance. For confidential consideration send your resume or make application to:

PERSONNEL MANAGER

**CONTAINER CORP.
OF AMERICA**

6305 Cochran Rd.

"A GOOD PLACE TO BUILD A CAREER"
an equal opportunity employer M/F

Salem, Ohio 44439

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

PUTINO "PROMETĖJAS" SYDNEJUJE

Sydnėjaus Lietuvių Klube buvo labai iškilmingai ir gražiai paminėtas mūsų iškilis rašytojas — poetas Vincas Mykolaitis Putinas, įscenizuojant jo poemą "Prometėjas". Šis visas minėjimas ir poemos įscenizavimas buvo surežisuotas mūsų profesionalaus operos dainininko ir artisto Pauliaus Rūtenio. Dalyvaujant pilnai klubo salei klausytojų, be paties režisoriaus, programą scenoje atliko: Daiva Labutytė-Bieri, Gražina Zigaitytė, originalų žodį apie Putiną skaitant Vincui Kazokui. Labai puikius šviesų ir garsų efektus, juos suderinant su poemos veiksmu, per davė Algis Daudaitis. Šios rūšies minėjimas ir profesionališkai atliktas poemos labai geras ir vaizdingas įscenizavimas, Sydnėjaus lietuviams paliko labai gilų įspūdį, kai tuo pačiu ir poeto 10-ties metų mirties sukaktis buvo tinkamai paminėta.

Po spektaklio sekė filmas apie Putiną, kuris buvo gautas jo sesers iš Lietuvos. Čia galima buvo pamatyti jo dalį gyvenimo, jam dirbant, kuriant savą kūrybą ir net ją pačiam deklamujant. Baigiant minėjimą Putino sesuo M. Slavénienė, kuri nesenai Londono išleido apie savo broli knygą "Putinas mano atsiminuose", tarė keletą žodžių ir padėkojo visos Mykolaičių šeimos vardu renėjams už tokį puikų jos brolio paminėjimą.

Kaip Vincas Kazokas išsireiškė savo žodyje: "Poetas buvo Laisvės šauklys. Tačiau siekti laisvės yra ne kas kita, kaip tapti sukiliu, maištininku. Putino vienas gyvenimas yra dramatinė kova už savo asmeninę ir žmogaus laisvę. Jam vienintelė atrama yra išskrovota asmeninė laisvė kai vienintelis atpildas ir pasiteisinimas — yra jo kūryba. Jis buvo herojus, kurį gerbė ir laisvieji, ir parvertieji, kai pavergtiejiems jis dar buvo ir laisvės simbolius."

VLADO MEŠKÉNO PARODA

Sydnėjuje gyvenantis netik lietuvių, bet ir Australijos iškilis portretistas dailininkas V. Meškėnas suverė Sydnėjuje savo darbų parodą. Nors su savo darbais jis per eilę metų buvo dalyvavęs daugybėje lietuvių, australų ir kitokiose parodose, tačiau ši buvo jo pirmoji individualinė. Parodoje dailininkas pasireiškė kaip portretistas, tapytojas, piešėjas ir žanrinio

stiliaus menininkas. Kaip portretistas V. Meškėnas yra labai plačiai žinomas Australijoje ir jis yra nutapęs ne vieną žinomą asmenį. Kaip dailininkas išsireiškė man, jis ateityje numato aplankytį Ameriką ir Kanadą, susipažintant su vietiniais dailininkais, meno galerijomis ir galimybėmis suruošti gal ir savo darbų parodą. Kaip ir Australijoje, aš tikiu, kad taip pat Amerikoje ir Kanadoje, šio iškilaus mūsų dailininko įgimtieji meno talentai turėtų didelį pasisekimą.

TAUTYBIŲ KONCERTAS

Tasmanijos salos sostinėje Hobarte tik nepilni du šimtai lietuvių, tačiau savo darbais ir lietuviška energija jie gali prilygti ir didelėms kolonijoms. Nesenai didžiojoje universiteto salėje, dalyvaujant Tasmanijos premjerui W. Nielson, Federalinės valdžios tautybių reikalų direktoriui, buvusiam darbiečių vyriausybės imigracijos ministeriui A. Grasby ir kitiems aukštoms australų svečiams, įvyko tautybių koncertas.

Šiame labai pasiekusiaime koncernte, lietuvius atstovoavo tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Jurevičiaus, akordeonu palydint R. Tarvydumi. Lietuviai gausių žiūrovų buvo labai gražiai priimti ir palydėti smarkiai plojimais. Vėliau A. Grasby, svečiuodamas pas lietuvius ir prabuvęs su jais kone iki paryčių, labai gerai apie lietuvius atsiliepė, sakydamas, kad juos jis labai gerai pažista, kaip darbščius, kultūringus ir sumanius emigrantus.

Šių metų pabaigoje į Hobartą suskrenda visi Australijos lietuvių sportininkai savo metinei lietuvių sporto šventei ir tuo pačiu paskutiniams bendram pasruošimui prieš būsimą Pasaulio Lietuvių Dienų sportinių festivalių ir sporto šventę.

IR BRISBANĘ NEATSILIEKA

Kita Australijos mažoji lietuvių kolonija Brisbanės, Australijos šiaurės, miesto kolonija taip pat nesnaužia ir, kiek gali, lietuviškai veikia. Lietuvių namai sauitgaliais yra visuomet pilni tautiečių. Po pamaldų čia susirenkama pavalygti lietuviškų skanumynų, pasimatyti su tautiečiais ir pasidalinti savais lietuviškais rūpesčiais. Šie namai buvo įsigytu daugiausiai rūpesčio įdedant Brisbanės kapelionui dr. P. Bačinskui. Cia nesenai buvo labai gražiai paminėta ir jo amžiaus

65-rių metų sukaktis. Ivykusime Brisbanės Lietuvių Apylinkės susirinkime, atidarymo žodži tarus pirmininkui Kl. Stankūnui, buvo labai gražiai ir kultūringai atšvesta apylinkės veiklos gyvenimas, kur meninė programą atliko vietinės pajėgos.

Brisbanėje labai aktyviai veikia Pavergtųjų Tautų komitetas, kuris įvairiomis progomis aktyviai pasireiškia. Vyksantiuose Pavergtųjų Tautų gražuolės rinkimuose dalyvauja ir lietuvių O. Zabukaitė, kurią lietuvių finansiniai labai remia.

Nesenai čia lankési Amerikos lietuvių Danutė Talat-Kelpšaitė, kuri buvo atvykusi kaip kompiuterių specialistė ir čia vedė seminarą apie kompiuterių programas. Po oficialaus savo darbo ji dalyvavo lietuviškose pamaldose, buvo vaišinama Lietuvių Namuose ir globojama I-jo Pas. Liet. Jaunimo Kongreso dalyvio Evaldo Sagačio.

PAGERBTAS KUN. PETRAS BUTKUS

Sydnėjaus lietuvių klebonas kun. Petras Butkus, nors ir neturėdamas (dvasiškoji vyriausybė Sydnėjuje neleidžia) nei savo lietuviškose parapijos bažnyčios, nei klebonijos, yra prisiglaudęs pas Christian Brothers vienuolius ir yra jų kapelionas jau 25-rius metus. Šios kolegijos brolių, įvertindami savo kapelioną, surengė jam pagerbimą, kuriame dalyvavo vienas kolegijos personalas, Krašto Valdybos pirmininkas prof. dr. A. Kabaila suponia ir keletas kitų lietuvių svečių. Kolegijos viršininkas brolis Moran savo nuoširdžioje kalboje iškėlė kun. P. Butkaus nuopelnus jų kolegijai, padovanodamas jam violetinės spalvos minkštą kėdę, tikėdamasis, kad vieną dieną jų kapelionas bus pakeltas į monsinjorus. Lietuvių vardu nuoširdžią padėką vienuoliams išreiškė prof. dr. V. Kabaila, paminėdamas, kad jų ir Kolegijos globa mūsų lietuviui klebonui visą laiką buvo labai gera ir graži.

DARBIEČIAI RAUDONUOJA

Liepos mėn. tolimajame Perth'o mieste įvyko dvimetinė Australijos Darbiečių partijos konferencija, kurios lyderis ir opozicijos vadasis yra pagarsėjęs G. Whitlam. Šioje konferencijoje buvo aptarta ateities planai, priimta daug nutarimų ir galutinai pasmerkta Trečiojo pasaulio kraštai dėl politinių kalinių kaliniimo įlėjė, Thailande ir kt. Baigus buv. ministeriui pirmininkui skaityti rezoliucijų punktus ir jau rengiantis savo baigiamajai kalbai,

staiga iš salės vidurio pakilo elegantiškai, kaip spauda mini, apsirengęs asmuo ir paklausė: "Džentelmenai, o kaip apie sovietų politinius kalinius? Ten jų yra daug daugiau nei Thailande, įlėjė ir kitur." Po šių dviejų sakinių paklausimo tiek G. Whitlam'as, tiek ir Darbiečių Partijos pirmininkas ir unijų vadasis labai sumišo ir susinervino. Šis mažo ūgio žmogus buvo jiems labai gerai žinomas sovietų disidentas Viktor Fainberg, kuris dabar nuolatinai gyvena Londone, stengdamasis suorganizuoti pagalbą sovietų politiniams kaliniams, kas jam jau pavyko padaryti daugelyje pasaulio kraštų. Tuo tikslu jis buvo atvykęs ir į Australiją. Jis partijos pirmininko B. Hawke ir kitų aukštų darbiečių buvo pakviestas atvykti į Perth'o konferenciją, tačiau G. Whitlam atsisakė jam leisti kalbėti. Dėl to jis labai išišeidė į konferencijoje su savo klausimu sumaišė darbiečius. Vėliau labai įtakinguame "The Bulletin" laikraštyje buvo atspausdinta jo platus pareiškimas ir prašymas kuo daugiau padėti sovietų politiniams kaliniams.

Atrodo, kad buvęs ministras pirmininkas G. Whitlam dar iš savo klaidų nepasimokė ir, nors jis labai mažu balsų skaičiumi ir vėl laimėjo darbiečių partijos lyderio postą, tačiau nežinia ar jam bus leidžiamas testi savo buvusių kairiajų politikų, kuri jis privėdė prie tokio smarkaus savo partijos pralaimėjimo. Privačiai pasikalbėjime paklausitas apie Pabaltijį, jis išsireiškė, kad buvo padaryta jo didelė kialda.

WANTED ELECTRIC MOTOR SHOP FOREMAN

Experienced minimum of 8 to 10 years in AC, DC motors and controls. Salary open. Terms negotiable. Location: CENTRAL PIEDMONT, N. C.

APPLY CALL OR WRITE FOR APPOINTMENT

PIEDMONT ELECTRIC
MOTOR REPAIRING INC.
370 W. SALISBURY ST.
ASHEBORO, N. C. 27203
(919) 625-5210 DAY
(919) 672-1831 NIGHT

(33-42)

WANTED JOURNEYMAN DIE MAKERS

Experienced in Metal Stamping Dies. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Overtime, benefits and long program.

DAY SHIFT ONLY
D. M. P. MFG. CORP.
2873 HAGGERTY RD.
WALLED LAKE, MICH. 48388
313-624-0090

(33-39)

PROJECT ENGINEER Excellent Opportunities With A Rapidly Growing Corporation B. S. CHEMICAL ENGINEER

5 years minimum experience in chemical plant project. Engineering competent in Hydraulic computations, line siting, pump sizing and instrument specification.

FOR IMMEDIATE ATTENTION PLEASE APPLY:
CAL OR SEND RESUME

URANIUM RECOVERY CORPORATION
STATE ROAD 640, P. O. BOX 765
MULBERRY, FLORIDA 33860
(813) 428-1457

An Equal Opportunity Employer M/F

1ST CLASS MACHINISTS

With heavy grinding experience, on Cylindrical & Surface grinder. For close tolerance work. Steady work for qualified men & fringe benefits.

APPLY IN PERSON
FOERST STAR
PLASTICS
6 Stuart Road
Chelmsford, Mass. 01824
617-256-8781

(31-40)

DIE MAKERS MACHINISTS

Day shift only. Good pay and fringe benefits.

ANCHOR TOOL & DIE
24631 GIBSON DR.
WARREN, MICHIGAN

(30-36)

FORKLIFT MECHANICS

Full-time positions. Must be qualified to completely rebuild various type forklifts. Top pay for the right persons.

COMB. FITTER-WELDERS
1st class people ONLY. Average 50 hours a week & \$360 per week. Must have proven ability and background.

APPLY
EVANS COOPERAGE
1255 PETERS ROAD
HARVEY, LA
Equal Opportunity Employer

(31-40)

FOREMAN SECOND SHIFT

Steel plate fabrication.

Call TOM BEISHIR

CUSTOM FOOD TANKS
8000 HALL STREET
ST. LOUIS, MO. 63147
314-385-6800

(33-39)

TOOLMAKER

Qualified all around toolmaker for permanent job with service shop for multiplant manufacturer. Tooling and development work, plus mechanical assembly. First shift.

Downtown location good hourly rate, plus excellent fringe benefits.

Call D. Novak 216-861-7100, Ext. 384.

ESB INC.

An Equal Opportunity Employer M/F

(33-35)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP

for progressive 56 bed acute care J.C.A.H. accredited hospitals needs

Chief Medical Technologist seeking a dynamic individual to head laboratory. Salary commensurate with experience ability.

Also

Registered Nurses — General Duty

3-11 & 11-7 Shift. Good starting salary plus shift differential. Excellent fringe benefits. Apply call or write to:

Franklin Parish Hospital
P. O. BOX 392
WINNSBORO, LA. 71295
318-435-9411

(28-45)

ELECTRICIAN

Fully qualified journeyman to inspect, repair, install and wire AC and DC apparatus, devices and circuits of any voltage for plant maintenance. High hourly rate, rotating shifts and many fringe benefits. Apply in person.

U. S. STEEL CORP.
CENTRAL FURNACES
2650 Broadway
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer

(30-39)

PIPEFITTER JOURNEYMAN

Fully qualified journeyman, high hourly rate, many fringe benefits. Apply in person.

UNITED STATES
STEEL CORP.
CENTRAL FURNACES
2650 Broadway
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer

(30-39)

PROJECT ENGINEER Excellent Opportunities With A Rapidly Growing Corporation B. S. CHEMICAL ENGINEER

5 years minimum experience in chemical plant project. Engineering competent in Hydraulic computations, line siting, pump sizing and instrument specification.

FOR IMMEDIATE ATTENTION PLEASE APPLY:
CAL OR SEND RESUME

URANIUM RECOVERY CORPORATION
STATE ROAD 640, P. O. BOX 765
MULBERRY, FLORIDA 33860
(813) 428-1457

An Equal Opportunity Employer M/F

(26-34)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

MIRĖ ALFONSAS ŽIEDAS

Rugpiūčio 20 d. po pietų savo namuose ilgai sirges mirė visuomeninkas, žurnalistas ir knygos "Mintijinčio žmogaus žodis" autorius Alfonsas Žiedas.

Velionis buvo gimęs 1905 m. balandžio 5 d. Garnelių kaime, Utenos apskr. Mirė sulaukęs 72 metus. Mokėsi Uteroje ir Kaune. Turedama tik 16 metų ir būdamas moksleivis jau buvo šaulys Utenoje ir nešiojo šautuvą. Kaip savanoris dalyvavo Klaipėdos krašto atvadavime. Karo prievoļe atliko kaip kariūnas aspirantas. Lietuvoje buvo valstybės tarnautojas ir vėliau pasienio rajono viršininkas. Russams okupavus Lietuvą buvo suimtas.

Vokiečių okupacijos metu buvo darbo inspektorius Utenoje ir vėliau išsijungė į Vietinę rinktinę ir dirbo štabe. Vokiečiams rinktine likviduojant buvo suimtas ir kartu su kitais karininkais išvežtas į Salapilio ketė, Latvijoje. Po karo gyveno Vokietijoje.

Į Ameriką atvyko 1950 m. ir dirbo Fordo fabrike. Gyvendamas Detroite priklausė L.Ž. S-gos Detroito skyriui ir du kartu buvo jo pirmininkas, ramovėnams, tautininkams, SLA 352 kuopai ir St. Butkaus šaulių kuopai. Buvo vienas iš Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio steigėjų, jo generalinis sekretorius ir Garbės Teismynarys. Dažnai pavaduodavo laikraščio "Laisvoji Lietuva" redaktorių — redagavo laikraštį.

Velionio kūnas buvo pašarvuotas Harris laidotuviu koplyčioje.

Atsisveikinimas įvyko rugpiūčio 22 d. Pirmoji atsisveikinimo žodži tarė ir šeimai užuojaudą pareiškė laidotuvų reikalus tvarkusi Yolanda Bauza Zaparackienė. Po jos dr. Vincas Misilis, Laisvosios Lietuvos redaktorius Valerijonas Šimkus, L.Ž. S-gos Detroito skyriaus pirmininkas Sta-

sys Garliauskas, LB Detroito apylinkės pirmininkas Alfonsas Juška, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu Bronius Mačenskis, D. L. O. Centro vardu Antanas Sukauskas, ALT S-gos Detroito sk. pirmininkas Jonas Švoba, ramovėnų — Stasys Šimoliūnas, SLA 352 kuopos vardu Antanas Grinius, St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas.

Laike atsisveikinimo garbės sargyboje stovėjo: žurnalistų Vytautas Alantas ir Balys Gražulis. St. Butkaus šaulių kuopos Uteniškiai Pranas Eigelis ir Kazys Vilkauskas su A. Griniumi ir Albinu Grigaičiu.

Karstą dengusi Lietuvos vėliava buvo nuimta ir perduota žmonai. Tas pareigas atliko Vincas Tamošiūnas. Sugiedotas Lietuvos Himnas. Jo vardu jamzinti, atsisveikinimo dalyviai, Tautos Fondui suaukojo virš 700 dol.

Palaidotas senovės lietuvių papročiu, rugpiūčio 23 d., nuvežtas į Woodlawn kapinių krematorija.

Nuliūdime liko žmona Anelė, sūnus Tauras Nemunis, brolis Vaclovas Australijoje ir kiti giminės Lietuvoje.

PAREMĘ DIRVĄ

Rugpiūčio 12 d. ALT S-gos Detroito skyriaus valdyba Lietuviai Namuose posėdžiavo ir patvirtino įvykusios rugpiūčio 7 d. O. ir Č. Šadeikų sodyboje išvykos apyskaitą. Išvyka buvo sėkmenga ir skyriui davė pelno. Valdyba iš to pelno Dirvai paskyrė \$25.00.

A. L. Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus valdyba nuoširdžiai dekoja p.p. Onai ir česiui Šadeikoms už leidimą pasinaudoti jų gražia sodyba š. m. rugpiūčio 7 d. išvykai ir visokeriopą pagalba, ją rengiant.

Taip pat dekoja už maisto gaminimą, darbą, aukotą maistą ir pyragus šioms ponoms: Pranei Balandienei, Julijai Bliudžiūnieri, An-

taninai Jonynienei, Liudai Macionienei, Elenai Musteikienei, Elenai Stašienei, Stasei Šimoliūnieri, Joanai Švobienei, R. Vaitiekaitienei.

Dékoja už dovanas loterijai ponioms Sofijai Petravičienei ir Antaninai Jonynienei, p.p. Jonui Gaižučiui, Vincui Tamošiūnui ir Peterauskui; už pinigines aukas Kazimierui Daugvydai, Albertui Misiūnui ir p. Tamulionienei; už darbą prie bufeto Stasiui Bartkui ir V. Tamošiūnui; už tartą žodį Detroito apylinkės bendruomenės pirmininkui Alfonsui Juškai.

Nuoširdus aciū visiems išvykoje gausiai dalyvavusiems svečiams.

ISIJUNGĖ Į LF

Paskutiniuoju laiku Detroite į Lietuvių Fondą įstojo jaunas teisininkas Ričardas Kriščiūnas su 100 dol., mirusi Sofija Baužienė jos draugių ir pažystamų jamžinta su 185 dol., česlovakai Skarbutienei mirus jos jamžinimui įneštas pradinis įnašas 48.33 dol. Mirusio Kazimiero Kupečio įnašas padidintas iki 220 dol.

Savo įnašus padidino: Elž. Paurazienė iki 120, dr. Kestutis ir Vitalija Kebliai iki 225 dol.

REMIA JAUNIMO ŽYGI

D. L. O. Centras jaunimo organizuojamą Pabaltiečių žygį į Washingtoną, ryšium su įvykstančia Belgrade konferencija, remia ir kviečia visus dalyvauti rugpjūčio 24 d. Washingtone.

Į tautybių komitetą iš lie туvių jeinai ir visais festivalio reikalais rūpinasi dr. Algiris Barauskas, Bernardas Brizgys ir Saulius Kaunelis.

Festivalyje kultūriniu nameliu rūpinasi kultūros klubas. Maisto namelio vyras, Šeimininkė Pranciška Televičienė su pagelbininkėmis Michalina Bosiene, Herna Bosaitė ir org. centro narės jaunos mergaitės Vitalija Vaškelytė, Diana Černytė ir Danutė Veselkaitė. Festivalis įvyks rugpjūčio 26-28 d.

REMONTUOJAMI LIETUVIŲ NAMAI

Dariaus ir Girėno klubo ir Lietuviai Namų draugijos valdyba rugpjūčio 12 d. Lietuviai Namuose turėjo posėdį ir apsvarstė klubo ir Lietuviai Namų reikalus.

Lietuviai Namai gražinami-remontuojami. Kadangi Dariaus ir Girėno klubo valdybos nariai yra ir Lietuviai Namų valdybos nariai jokio trinimosi nėra ir darbas eina sklandžiai.

PAKEITĖ ADRESĄ

Advokatas Robertas Seleinis iš Sterling Hts. persikelė į Belleville ir yra pasiekiamas nauju telefonu nr. 699-6905. Raštinės telefonas tas pats 964-4005.

DIRVA

F. Motuzas, poetė M. Sims, adv. A. Kundrotas, Kripai ir p. Dryžienė prie vaišių stalo tautininkų išvykoje.

J. Preibio nuotr.

U. Leleikienė su dukra ir žentu S. ir M. Narbutais tautininkų išvykoje.

J. Preibio nuotr.

Stasio Butkaus šaulių kuopos

A. A.

ŠAULIUI VETERANUI

ALFONSUI ŽIEDUI

mirus, žmoną sesę ANELE, sūnų NEMUNI ir gimines nuoširdžiai užjaugiamė ir kartu liūdime

Stasio Butkaus Kuopos šauliai

A. A.

ALFONSUI ŽIEDUI,

buvusiam ALT S-gos Detroito skyriaus pirmininkui, mirus, reiškiamė giliausią užjaudautą jo žmonai ANELEI, sūnui NEMUNIUI, giminėms bei artimiesiems

A. L. Tautinės Sąjungos Detroito skyrius

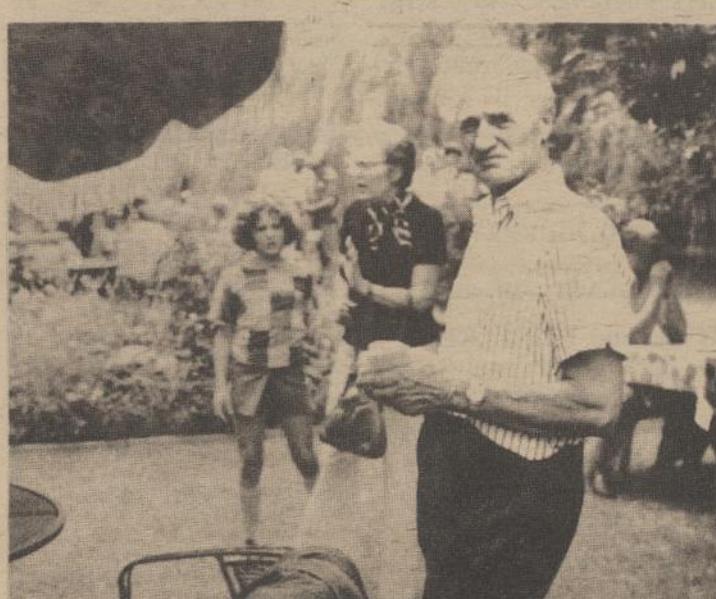
A. A.

ALFONSUI ŽIEDUI

mirus, jo žmoną ANELE, sūnų NEMUNI ir

gimines nuoširdžiai užjaugiamė ir liūdime

Garneliškiai

Antanas Grinius, Dirvos korespondentas Detroite, tautininkų išvykoje į Šadeikų sodybą.

J. Preibio nuotr.

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

NAUJOS ŠVIETIMO GAIRĖS

Mokytojus ir prenumeratorius pasiekė "Švietimo Gairių" 2 (16) numeris, dažtuotas 1977 m. birželio mėn.

Žurnalas teikia gerą išpuodį, švariai atspaustas ir gražiai išleistas. Viršeli puošia A. Grigaičio nuotraukos, o tekstus D. Varaneckienės užsklandos ir vinjetės.

Šis numeris yra padares gerą pažangą, palyginus su pirmuoju. Redaktorė bereikalo kuklinasi ir žada tik nuo ateinančių mokslo metų pradžios jeiti į tiesias vėžes. Redakciniame straipsnyje, redaktorė skundžiasi medžiagos stoka ir prašo talkos iš visų pedagogų ir net mokinių. "Švietimo Gaires" norima padaryti ne tik vadovu mokytojams, bet ir mokyklų gyvenimo vaizdu. Nereikėtų redaktorės prašymą užmiršti, bet sutelktinėmis jégomis žurnalą tobulinti.

Švietimo Tarybos pirm. Br. Juodelis, straipsnyje "Mokslo metus užbaigus", džiaugiasi pasiektais rezultatais ir meta žvilgsni į ateinančius mokslo metus. Rūpestis didelis, nes nuolat mažėja mokinių skaičius ir trūksta mokytojų.

Duodamas švietimo Tarybos narių sąrašas su adresais ir atlirkų darbų apžvalga.

Įdomus, aktualus ir praktiškas Rūtos Penkiūnienės straipsnis "Tautinis išlilikimas: vaikų auklėjimas šeimoje ir lietuviškoje mokykloje Amerikoje".

J. Vaišnys, S. J. rašo apie lituanistikos seminarą jau nimui.

Bronius Krokys, stovyklos vedėjas, duoda detalių programą mokytojų studijų ir poilsio savaitės, ivyktančios rugpiūčio 14-21 d.d. Dainavoję.

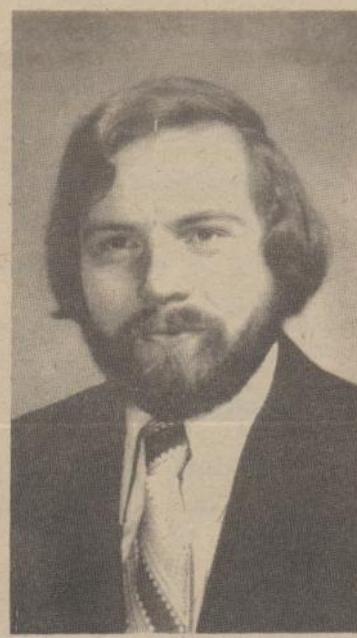
K. Naras aprašo lituanistinių mokyklų pagerbimą, ivykusį gegužės 7 d. Jaunimo Centre, Chicago, Ill.

Pilnas sąrašas veikiančių lit. mokyklų su vedėjų ir tėvų komiteto pirmininkų adresais. Juozas Masilionis rašo: "O kaip tu pasielgtum šiuo atveju". Užgriebia mokytojų ir mokinių santykius, iliustruodamas praeities ir dabarties savo ir kitų patyrimus — nuotykius. Danutė Bindokienė rašo apie Vaikų ir lietuvišką knygą. Straipsnis suskirstytas į šiuos skyrius: vaikai nenori lietuviškai skaityti, ar vaikas turi laiko skaitymui?, ar lietuviškos knygos tikrai per sunkios? knyga — visai klasei, kai reikia nupirkti lietuvišką knygą, lituanistinė mokykla ir knygų skaitymas, kny-

gų platinimas — visų bendra pareiga.

Pabaigai duodamas ilgas knygų sąrašas ir platintoju adresai.

"Švietimo gaires" redaguoja Danutė Bindokienė, administroja Jonas Bagdonas (6449 So. Troy St., Chicago, Ill. 60629). Spausdina M. Morkūno spaustuvė. Leidžia JAV LB Švietimo Taryba. Kaina 3 dol. metams.

• Arvydas Valiukėnas ši pavasarį gavo B. A. iš komunikacijos (Communication Arts) Loyolos universitete, Chicagoje.

Arvydas yra Eleonoros ir Mečio Valiukėnų sūnus. Gimė ir augo Chicagoje. Turi tris vyresnius brolius: Šarūną, Dainių, Gintarą ir seserę Rimą.

Be amerikoniškųjų mokyklų, baigė Kristijono Donelaičio pradžios ir aukšt. lituanistines mokyklas. Yra L.S.T. Korp! Neo-Lithuania aktyvus narys.

Studijuodamas Loyolos universitete aktyviai dalyvavo studentų veikloje: studentų valdybos vicepirmininkas ir svečių priėmimo vadovas, rinktas studenčių atstovas universiteto Taryboje ir daugelyje kitų komitetų (Commencement, Awards Banquet, Homecoming, Senate at Lewis Towers). Praėjusių metų lapkričio mėn. buvo koordinatorius ivykusios Loyolos universitete radijo konferencijos, kurioje dalyvavo virš 600 studentų, atstovavusių 105 mokyklas iš 25 valstybių.

Reikia pažymeti, kad Arvydas Valiukėnas yra socialus, draugiškas ir visų mėgiamas. Loyolos universitete buvo renkamas ar kviečiamas į įvairius postus. Uždėtas ar prisijamas patikrintas funkcijų testinumas.

Vasaros atostogų metu yra dirbęs įvairius darbus: nuo indų plovėjo iki muzikos direktoriaus radijo stotyse. Joks darbas jam nebuvę permanentas.

Sveikindamai jaunajį Arvydą, universiteto baigimo

Šveicarai apie Kybartų aktus...

Šveicarijos sostinės dienraštis "Der Bund" rugpiūčio 8 ir 9 d. numeriuose paskelbė per visą puslapį straipsnį apie "Kybartų aktus". Pasirėmės dr. A. Geručio mėnesiniame "Aidu" žurnale atspaustintu straipsniu apie "Kybartų aktų" atsiradimą (straipsnį persipaustino Clevelando "Dirva" ir Londono "Europos Lietuvis"), šveicaras R. Rychener idėjo berniškiame dienraštyje ilgą studiją, kurioje išsamiai atpašakojo priežastis, pagimdžiusios "Kybartų aktus".

O priežastis išsaukė maskvinė agresija prieš Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes, kai raudonoji armija 1940 m. birželio mėnesį okupavo tas valstybes.

H. Rychenerio straipsnyje nušviesta, kaip Kremlius, susitarės su Hitleriu, pateikė Lietuvos vyriausybėi ultimatumą. Straipsnyje atpasakota, kaip vyko ministrų tarybos "paskutinis posėdis", kuriami buvo svarstomas sovietų ultimatumas, ir kaip respublikos prezidentas A. Smetona nusistatė išvykti į užsienį. Autoriui kaip šveicarui ypač rūpėjo ilgėliau sustoti ties A. Smetonos kelione į Šveicariją. Jis smulkiai nušvietė, kur ir kaip prezidentas gyveno Berne, kaip vyko sudėti plo matais pasitarimai, kurį metu atsirado "Kybartų aktai".

Pagal šiuos aktus prezidentas paskyrė diplomatijos šefą S. Lozoraitytį ministru pirmininku ir savo pavaduotoju. Laikraštis paskelbė "Kybartų aktų" tekstą ir nurodė, kad tragiskomis aplinkybėmis žuvus respublikos prezidentui A. Smetonai, formaliskai patikrintas funkcijų testinumas.

proga, linkime ne tik sekėmės naujoje specialybėje, bet nepamiršti mūsų visomenės ir savo patirtim bei sugebėjimais padėti lietuviškai veiklai. (aj)

isikūrusi dėde, autorius pažino taip pat Lietuvą bei Estiją. Viena žinoma berniškė leidykla 1975 m. išleido Rychenerio knygą apie Baltijos valstybes.

WANTED JOURNEYMAN

OR

1ST CLASS SKILLED GRINDER

ID-OD

Full Time Days, must be experienced and able to do set-ups, on all types of job shop work. Older man acceptable. Apply in person.

EUCLID

PRECISION GRINDING

4896 East 345th Street

Willoughby, Ohio 44094

(31-37)

Forge Shop

New shop in Claremore, Oklahoma

REQUIRES:

HAMMER OPERATORS

Board experience preferred

For 1st and 2nd Shift.

Steady work, and fringe benefits.

Apply call or write to: General Mgr.

KYLE FORGE CO.

1400 INDUSTRIAL BLVD.

CLAREMORE, OKLAHOMA 74017

918-341-4663

(27-40)

WANTED

ALL AROUND GENERAL MACHINISTS

For Electronics manufacturer in Ann Arbor Area has opening for an experienced MACHINIST.

Who can set up work from blue prints & close tolerance. Full or part time. Inquiries from retired persons welcome. Call 313-973-2505, ask for MR. HESKEIT.

MACHINIST

JOURNEYMAN ONLY

To set up and operate Planer-Mills, Milling machines, lathes, and radial drill presses.

\$6.36 PER HOUR

Company paid hospitalization & life insurance, plus other fringe benefits. Clean shop, steady work.

Apply in person between

11 a.m. & 3 p.m.

COPPERLOY CORPORATION

8901 E. PLEASANT VALLEY ROAD

INDEPENDENCE, OHIO 44094

(31-33)

IMERMAN INDUSTRIES

12165 MACK DETROIT, MICH.

NEEDS

SURFACE GRINDER HANDS

I.D. GRINDER HANDS

O.D. GRINDER HANDS

LATHE HANDS

Must have UAW Journeyman cards or papers of experience. Over 50 hrs. per week. Apply in person to Personnel or RICHARD SCHWEGLER, Toolroom Superintendent.

FOREMAN

Experienced for Steel Pickling Operation. Excellent salary, benefits and pension to the right person. Apply

STEEL PICKLING &

PROCESSING CORP.

3633 PARKINSON

DETROIT, MICH.

(32-38)

CLEVELAND E

Aurelija Balašaitienė

Palapinių mieste

Stambūs žvyro grumstai siaurame miško kely daužo automobilį iš visų šonų, o abipus aukštos žolės, lietuvišką pakelę primenančios laukinės gėlės, krūmokšniai ir ivairūs medžiai vilioja vis gilyn į grynaą gamtą, nepaliestą civilizacijos. Pagaliau, po ketvertos mylių miško keiliu, išdygsta vartai su stambiu užrašu: 'Čia prasideda kelai ir takeliai', o smulkesnis įrašas sako, kad štie gamtos plotai priklauso Clevelando Amerikiečių Skautų Tarybai. Dar keletą šimtų pėdų pavažiavus, sekant lietuviškas rodykles 'Stovykla' skatome 'Neringos' ir 'Pilėnu' užrašus. Kelio dvirasyje stovi didokas pastatas, kuria me gyvena stovyklos sargas, uniformuotas pareigūnas su šeima. Tame pačiame pastate randasi maisto krautvė ir stovyklos maistu aprūpinimo būstinė. Ant didžiulės lento, kurios viršuje kabamas yvaras, anglų kalba orus įrašas byloja apie apylinkės atmosferą: Čia vie nintelialai įstatymai yra skautų istatai ir skauto priesai ka'. I kalnelį pavažiavus, se nais medžiaiapsuptose aikštėse yra pastogės su stalais. Susitinku su Pilėnu tuntininku ps. Gintautu Taoru, kuris laikydamas palapinės virvė rankoje, bando tvarkyti keli gamtiskos aplinkos nu gąsdintus vilkiukus. Pastoge ant stalų sukrauta vilkiukų manta, o kelios palapinės, atsirėmusios medžių še-

Stovyklos vadovai s. Elena Nainienė ir s. Stepas Matas.

šelyje, jau yra paruoštos stovyklavimui. Už vilkiukų aikštės būrys skautų su vyresniais vadovais įsitempė stato palapines, tvarkosi, šūkauja. Nuotaika tippingai skautiška, darbštī, linksma. Drauginiukas Remigijus Belzinskas malonai mane paininuoja apie pačią stovyklą ir jos tvarką. Visas plotas esas apie 2800 akrų. Stovyklai maistas gaunamas centrinej būstinėj pagal iš anksto nustatytą ir priimtą valgiaraštį. Galutinį maisto pagaminimą turi atlikti patys stovyklautojai.

Pamažu stovyklon renkasi stovyklautojų tévai, iš automobilių kraudami savo vaikų miegmaišius ir lagaminus.

Prie skautų palapinių...

A. A.

DR. ZIGMUI KUNGIUI

mirus, Jo žmoną REGINĄ (vieną iš S. Monikos Lietuvių Klubo steigėjų) su sūneliais ir kitas gimines, giliai užjaučia ir kartu liūdi

Santa Monikos Amerikos
Lietuvių Klubas

Neringos tunto stovyklos vadovybė: R. Gelažienė, E. Nainienė ir R. Giedraitytė.

Cia daugumoje Clevelando gyventojai, i stovyklą keliau apie tris valandas. Tačiau susitinku skautų iš Detroit, Pittsburgho ir Rochesterio.

Nusileidus i pakalnę, sekdamai 'Neringos' užrašą, atsi duriu sesių skautų pastovyklėje. Stovyklos viršininkė s. E. Nainienė pasitiko svečius pilnoje uniformoje prie stovyklos vartų, ties kuriomis yra aukštasis stiebas su vėliauomis paruoštomis virvėmis. Stovykla pavyzdingai sutvarkyta, palapinės išrikuotos ratu. Jų suskaitau šešiolika, išskaitant išspūdin gai sutvarkytą ūkio palapinę kurioje išdėstytais virtuvės kuras, prieskonai ir ivairūs valgiui gaminti reikmenys. Besikalbant su vadovėmis, pastogėje esantys stalai buvo padengti baltomis popierinėmis 'staltiesėmis'. Jau nos šeimininkės pradėjo gaminti sumuštinius ir virti sriuba. Mažytės paukštystės turėjo savo vyresnias vadoves, kurios jas globojo, tuo būdu vyresniosios gaudamos progą mokyti vadovauti, praktiškai mokyti ir globoti už save jaunesnes, o jaunesniosios turėjo progos mokyti iš labiau už save patyrusiu. S. Nainienės palapinė, pavyzdingai įrengta tarnavo ir svečių 'kambariu'. 'Šių metų vasaros stovyklą nutarėme pavadinti, pasakoja stovyklos viršininkė, 'Vasaros džiaugsmo stovykla'. 'Esame numatę savo programoje ištisą eilę užsiemimų su broliais, išskaitant laužus, maudymasi, vėliau nuleidimus ir bendras iškilmes. Savo pastovyklėje turime užsiemimų programą, kurią bandysime atlikti. Tarp kitų pramogų ir malonumų yra numatytas jodinėjimas'.

Iš viso stovyklauja apie 100 skautų, išskaitant vadovybę. Bendras stovyklos viršininkas yra s. Stepas Matas. Sesių stovyklai vadovauja s. Elena Nainienė o brolijos pastovyklės komendantu pareigas eina s.v. kand. Linas Puškorius. Vilkiukams vadovauja Remigijus Damušis, drauge apsiemės ir virėjo pareigas, ir Algimantas Mainelis. Skautams vadovauja Remigijus Belzinskas, Darius Kasiškas (iš Rochesterio) ir Arvydas Mackevičius.

Skautų stovykloje yra 40. Rūta Giedraitytė, patyrusi laužavedė, yra skautų stovyklos adjutantė. Rauda Ge-

ir dienotvarkes, darosi išpu dis, kad stovyklai gerai pasiruošta.

Idomus buvo stovyklos apsaugos klausimas, i kuri išsamiai atsakė sesė Nainienė. 'Mums neleidžiama stovykloje važinėti automobiliais, kad būtų sargybai girdimas svetimo automobilio prisiartinimo garsas. Nakti miške budi specialiai treniruoti šunys. Pašaliniam blogos valio asmeniui i stovyklos rajoną patekti yra neįmanoma'. Pati tuntininkė pareiškė, kad stovyklos sargyba tik da li nakties bus pavesta jaunesniosioms, o nuo antros valandos iki ryto budėsianti ji pati. Suprantu tą nepaprastą atsakomybės jausmą, kuri jaučia kiekviena tokios stovyklos viršininkė ir tikiu, kad mūsų skautės yra geros, patyrusiose skautiškose rankose.

Laikas grižti į Clevelandą. Iš tolo dar kartą atsigrežiu į palapinių miestą. Mane lydi jaunu mergaičių klegesys ir malonus pušų kvapas. Žvyruoto kelio dulkės leidžiasi ant pirmutine rasa besidengiančių laukinių gėlių. Girždžių skautiškos dainos nuotrupą - toluoje lieka jaunaviškas, lietuviškas ir skautiškas kampelis.

ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos nariui ir Vilties draugijos šimtininkui VYTAUTUI STUOGIUI ir PONIAI, mirus mylimam broliui

A. A.

V L A D U I S T U O G I U I ,

reiškia nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

V L A D U I S T U O G I U I

mirus, jo broli VYTAUTĄ STUOGI su šeima, našlę ir dukras nuoširdžiai užjaučiame

Teresė ir Antanas
Vedegiai

Nijolė ir Vladas
Palubinska

A. A.
V L A D U I S T U O G I U I
mirus Chicagoje, jo broli VYTAUTĄ STUOGI ir šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime

L.K.V.S. Ramovė Clevelando
Skyriaus Valdyba

A. A.
V L A D U I S T U O G I U I
mirus, užjaučiame broli VYTAUTĄ, žmoną JULIJĄ ir dukterį GUODĄ, taip pat mirusiojo žmoną, dukteris ir kitus gimines

Adelė, Adutė ir Jonas
ŠIAUČIŪNAI

Filatelijos kampelis

Nr.7

ANTANAS BERNOTAS

LIETUVA. Šiemet sukanika 600 metų, kai mirė Didysis Lietuvos kunigaikštis Algirdas (1377 m. vasarą). Šiai sukakčiai paminėti, čia dedame 2 litų oro pašto ženklą, kurį Lietuvos paštas išleido 1932 m. istorinių įvykių serijoje. Prof. Adomo Varno piešinai.

Pašto ženkle piešinyje parodytas DLK Algirdas prie Maskvos vartų 1938 m. lapkričio mėn. pabaigoje, kai jis talkinamas savo brolio, DLK Kęstučio ir jo sūnaus Vytauto, bei padedant Tverės ir Smolensko kunigaikšiams, sumušo Maskvos kariuomenę ir buvo apsupęs pačią pilį, bet jos nepaėmė. Kitą žygį i Maskvos žemes Algirdas padarė 1370 m., kur išbuvo 8 dienas, bet ir ši kartą pilies nepaėmė, tik nusiaubė jos apylinkes.

Raud. KINIJA išleido 4 pašto ženklų seriją, kuriais smerkiama 'keturių gengės priešvalstybinė veikla', i tą grupę išskaitant ir jau dabar paleistą buv. Konijos 'boso' Mao-Tse-Tungo žmoną. Pašto ženkuose parodyti darbininkai prie īvairių darbų ir visur su raudonais plakatais. Čia dedame vieną šios serijos pašto ženklą, kuriame parodytas iš darbo gržusių darbininkų būrys, beskaitas ant daržinės iškabintus pranešimus.

ITALIJA išleido du pašto ženklus saleziečiams (Šv. Pranciškaus Saleziečio Draugijos vienuoliams) pagerbtini. Abu skirtingais piešiniais.

Įsidėmėtina, kad raud. Kinijos (taip pat Š. Korėjos, S. Vietnamo ir Kubos) pašto ženklai, ten įsigalėjus komunistams, buvo draudžiami i ši kraštą išežti ir pardavinėti. Tačiau prieš porą metų (r. Kinijos atžvilgiu) šis draudimas jau panaikintas.

LIUKSEMBURGAS išleido 4 pašto ženklų seriją žymiems žmonėms, kuriems šiemet sukanka kokios nors suaktybs. Čia dedame šios serijos 12 frankų pašto ženklą su kompozitorium Franz Lisztu.

Franz Liszt (1811-1886), vengrų pianistas ir kompozitorius, gimė Raidinge. Jau 9 metų berniukas - mokėjo skambinti pianu. Vėliau studijavo muziką Vienoje ir Paryžiuje. Keliamo po anuomet garsius muzikų miestus. 1849 m. persikėlė į Weimarus, garsuji poetų ir muzikų miestą, kur rengė koncertus ir dirigavo operą. Čia artimai bendradarbiavo su kompozitorium Wagneriu ir pastatė jo operą Lohengrin. Nuo 1861 m. gyveno tai Budapešte, tai Romoje. 1870 m.

buvo paskirtas Budapešto Muzikos Akademijos direktorių. Parašė savo garsiąsias vengrų rapsodijas, populiaras iki šių dienų. Taip parašė studijas apie Chopiną, Francą ir čigonų muziką.

- APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

- Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

MACHINIST (JOURNEYMAN)

Layout, setup and operate machine tools, perform miscellaneous work as required for plant maintenance work or construction. High hourly rate, rotation shift and many fringe benefits.

UNITED STATES STEEL CENTRAL FURNACES

2650 Broadway
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (30-39)

• Dr. John F. Cadzow, Kent State universiteto profesorius ir etninės kultūros programos direktorių, praneša, kad skiriama lietuviui studentui speciali stipendija 3,200 dol. ir duodama asistento vieta rinkti lietuvių kalba knygas, ra- 44242.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS I

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, imonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo valandžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIU KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
TRENGTA, GERAI VĒSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĘ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubas ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valan- doje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

MOKAME AUKŠČIAUSIA NUOŠIMTI

UŽ SANTAUPU PAŽYMĖJIMUS

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarus santaupų knygutės nuošimtis (5¼%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5¼%

Idedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPU SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SESTADIENIAIS. UŽDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE
798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

32800 Center Ridge Road
779-5915

ESLIC
ESLIC Savings & Loan Association Corp.

Euclid MEMORIALS

455 East 200th Street • Euclid, Ohio • Phone: 481-5700

Monuments FOR MEMORY

MAKILIK

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• "Šventasis narvas" dramaturgo Algirdo Landsbergio veikalas, režisuojamas Dariaus Lapinsko, bus suvaidintas Ateitininkų kongreso metu Clevelande, Euclid Senior High School gimnazijos auditorijoje, 711 East 222nd St. Premjeros bilietų kainos po 8, 6, 4 ir 3 dol.

• Marijos Apsireiškimo Siluvoje metinė šventė Šv. Jurgio parapijoje šiemet bus švenčiama rugsėjo 11 d. 10:30 val. ryto kleb. kun. B. Ivanauskas su svečiais kunigais koncelebruos sumą — iškilmingas šv. Mišias už kenčiančią Lietuvą. Giedos parapijos choras, vadovaujamas Ryto Babicko. Tuoj po pamaldų, parapijos salėje bus programa atliekama jaunimo. Šventė bus užbaigiamā kavute.

(ak)

• Viktoro Veselkos ir Juozo Jasiūno tautodailės paroda, rengiama Ateitininkų IX kongreso proga Clevelande atidaroma rugsėjo 2 d. 1:45 val. Bond Court viešbutyje, 777 St. Clair. Iėjimas laisvas. Ji tesis iki rugėjo 4 d. 4 val. p. p.

Ši paroda rengiama pirmą kartą Clevelande. Mūsų tautodailininkai Veselka ir Jasiūnas buvo surengę sėkmingas parodas Detroit kultūros centre, Detroit Vyčių seimo proga, 1976 m. Philadelphijos Eucharistiniame kongrese, 1977 Wind-soro tautų festivaly, 1977 m. LFB studijų ir poilsio stovykloje Dainavoje.

Neparodžius didesnio sudomėjimo, planuota ateitininkų dailininkų paroda neįvyks.

• Antras Kaimas iš Chicago atvyksta į Clevelandą rugsėjo 24 d. ir 7:30 val. vak. duos spektaklį Lietuvių Namų salėje. Rengia Clevelando lietuvių visuomeninis klubas.

• Elena ir Gediminas Karaziejai, buvę čiurlioniečiai ir dabar gyvena Australijoje, keliaudami aplink pasaulį, buvo sustoję aplankytai senus pažystamus Clevelande ir ta proga, lydini J. Stempužio, aplankė Dirvą.

• A. a. Eugenija Lepešienė mirė rugpiūčio 18 d. po trumpo susirgimo ir operacijos. Paliko liūdesyje vyra Joną ir sūnų Vytautą Petrą.

Eugenija atvyko į JAV 1954 ir visą laiką išgyvено Clevelande. Palaidota Visu Sielų kapinėse.

DRAUDIMAS

Jums ir Jūsų Šeimai

KESTUTIS GAIDŽIŪNAS
28801 Lake Shore Boulevard
Willowick, Ohio 44094
Off. 943-1202 Res. 731-1078

• Pabaltiečių žygio už žmogaus teises Clevelando komitetas kviečia visus clevelandiecius auką remti ar asmeniškai dalyvauti žygyje į Washingtoną rugsėjo 24 d. Auką siūsti, ar autobuse vietą rezervuoti prasoma šiuo adresu: Baltic Human Rights Rally, 30816 Royalview Dr., Willoughby, Ohio 44094. Tel. 944-4713.

• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Cleveland, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilė kitų prekių. Prašome atsilankytis.

• Dirvą galima gauti nuo siirkinti antradieniais vakare Baltic ir Patria krautuvėse East 185 St.

• Lietuvių grožio salionas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. tel.: 486-4240.

HOUSES FOR SALE

\$19,900 Grovewood area, six room single.

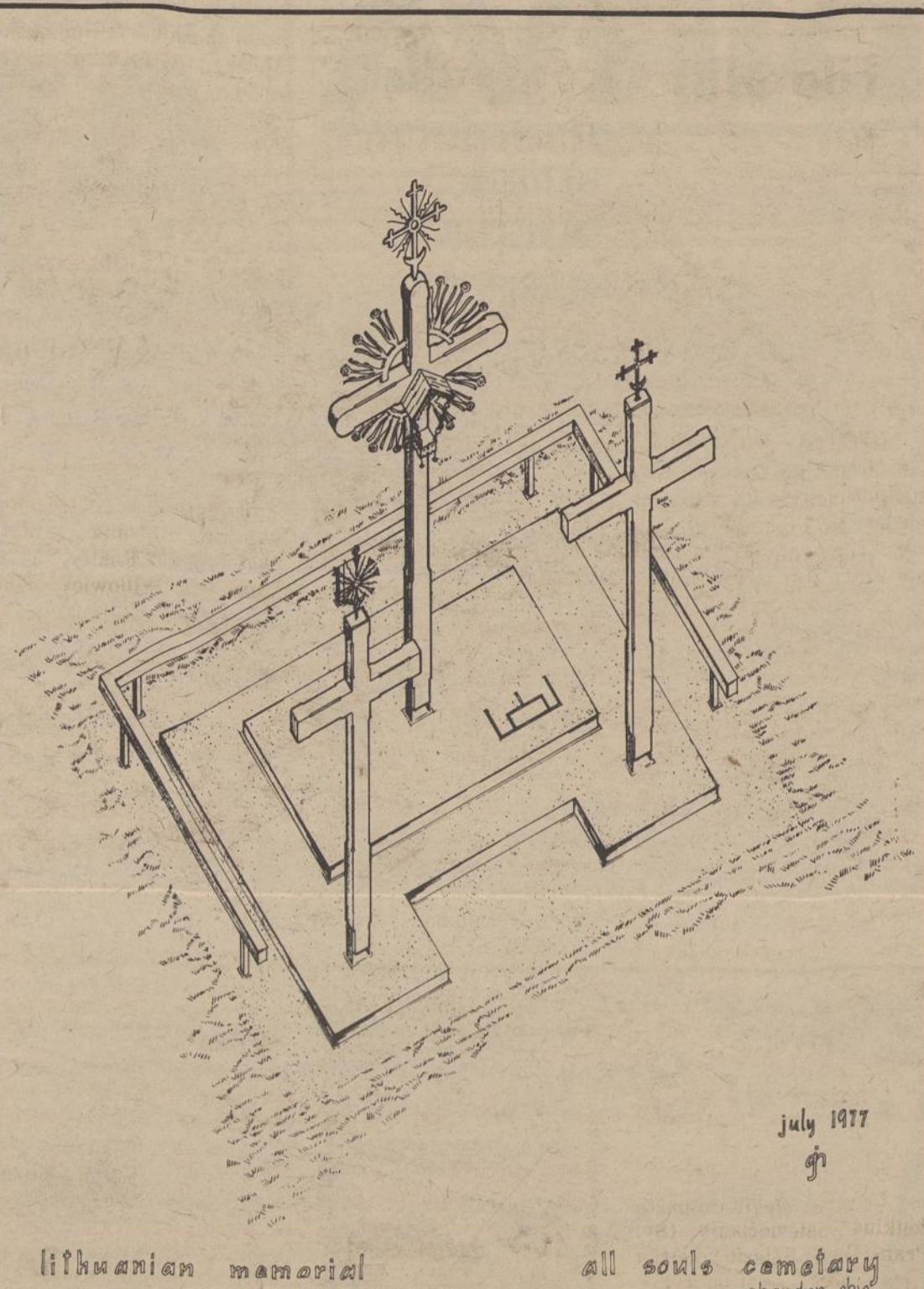
19201 Monterey Ave. Six room colonial, front porch, \$39,900.

5x5 double, 800 Hoover Ave. off Neff Rd.

GEORGE KNAUS
Realtor
819 East 185 St.
481-9300

PRIME EUCLID RANCH

Frame and stone front on wooded lot, extra large LDR with view, 2 bedrooms, expandable up, 1½ baths, enclosed porch, full divided basement with tiled rec. room, Sanitas throughout, 2 car garage, cen air. In beautiful Indian Hills. Upper 60's. Principals only. 481-1983.

Lithuanian memorial

all souls cemetery
chardon, ohio

july 1977
gn

LIETUVIŠKU KRYŽIU PROJEKTAS

KAS? Lietuviškų Kryžių Projektas?

KUR? Visų Sielų Kapinėse — Chardon, Ohio.

KAS RUOSIA? Prieš keletą metų Clevelande susiorganizavės Lithuanian Civic Club, Inc. (Lietuvių Visuomeninis Klubas), kuriam priklauso Clevelando ir apylinkių jaunesniosios kartos lietuviai. Klubo tikslas yra išskelti lietuvių reikalus vietinėje amerikiečių visuomenėje. Klubui pirminkauja Clevelando miesto īmonių direktorių Raimundas Kudukis.

KOKIOJE FAZĒJE YRA PROJEKTAS? Diskusijos su Vyskupija vyko maždaug dvejus metus ir šiuo metu jau turime Vyskupijos leidimą statyti lietuviškus kryžius Visų Sielų Kapinėse.

KIEK PROJEKTAS KAINUOS? Iliustruotoje formoje, maždaug \$7,000.

KAIP JIS FINANSUOJAMAS? VISUOMENĖS AUKOMIS. Tam tikslui Lithuanian Civic Club, Inc. yra banke atidaręs specialią sąskaitą.

VISI CLEVELANDO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI
YRA PRAŠOMI DOSNIAI ŠĮ PROJEKTĄ REMTI, KAD GALĘTUMĖM
ATITINKAMAI SAVO MIRUSIUS PRISIMINTI.

Iškirkit ir siūskit auką nurodytu adresu.

LITHUANIAN CIVIC CLUB, INC.

Cross Project
c/o A. Matulionis
P. O. Drawer F
Cleveland, Ohio 44119

Siunčiu dėterių auką Lietuviškų Kryžių pastatymui.

Pavardė ir vardas

Adresas

DIRVA

• Dėl Darbo Dienos šventės ateinančią savaitę Dirva neišeis.

• Dr. Martynas Kavolis, vienas iš Korp! Neo-Lithuania trylikos steigėjų, tautininkų veikėjas, dabar gyvenas Chicagoje, remdamas Dirvą, istojo į Vilties draugiją, įnešdamas 100 dol., tuo tapdamas šimtininku.

Sveikiname naujajį šimtininką.

• Povilas Dargis, SLA prezidentas, su žmona atostogas praleido prie Conneaut ežero gaudydam lypdekas ir ešerius. Pasilsėjes grįžo vėl prie SLA reikalų.

• ALT S-gos Los Angeles skyriaus narių susirinkimas įvairiems aktualiems klausimams aptarti įvyks š. m. rugsėjo mėn. 11 d. sekundienį, 12 val. 30 min. Los Angeles Tautiniuose Namuose.

LIETUVIAI GILWELLIO KURSUOSE

Kursai įvyko rugpjūčio 20-28 d. Camp Wanocksett, Jaffrey, N. H. Viso kursuose su vadovais dalyvavo 53 asmenys.

Amerikiečių skautų (BSA) ruoštuose aukšciausiuose vadovų lavinimo Gilwellio kursuose šiai metais pirmą kartą buvo pakviestos dalyvauti ir lietuvių skautės.

Iš lietuvių dalyvavo šie asmenys (alfabeto tvarka): J. Asminas, M. Banevičius, S. Gedgaudienė, A. Gudaitis, S. Ilgūnas, I. Kerelienė, J. Lileikis, G. Mantionienė, L. Milukienė, K. Nenortas, J. Paronis, J. Raskys, V. Rapsys, L. Rugienienė ir A. Saulaitis.

Už VIENĄ dolerį siuntinėsim Dirvą iki šių metų galio!

Norėdami praplėsti skaitytojų ratą ir supažindinti su Dirva tuos, kurie jos neskaito, nutarėme naujiems skaitytojams iki 1978 m. sausio 1 d. siuntinėti Dirvą tik už 1 dolerį.

Be abejo, Jūs turite pažistamų kurie iki šiam laikui Dirvos neskaitė — užprenumeruokit jiems susipažinimui už dolerį! Gal jiems patiks Dirva ir kitais metais patys taps jos skaitytojais.

Jei kiekvienas atsius tik vieną adresą — Dirvos skaitytojų padvigubės ir laikraštis sustiprės.

— — — I Š K I R P T I — — —

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą nuo šios dienos iki 1978 m. sausio 1 d. už 1 dol. šiemas asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

ALT S-GOS LOS ANGELES SKYRIUS Š. M. RUGSEJO MĒN. 17 D., ŠEŠTADIENI,

RUOŠIA

ALT S-GOS CENTRO VALDYBOS PRISTATYMĄ LOSANGELES LIETUVIŲ VISUOMENEI LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

3359 GLENDALE BLVD., LOS ANGELES, CALIF.

7:30 val. vak.

KOKTEILIAI

Programoje: solistė J. ČEKANAUKIENĖ, pianistė R. APEIKYTĖ.

ŠILTA VAKARIENĖ IR GÉRIMAI.

Šokiams gros lietuvių studentų orkestras, vad. D. MULOKO.

ĮEJIMAS — AUKA TIK 10 DOL. ASMENIUI.

Vietas rezervuotis pas J. Petroni — 664-0791 arba J. Steikūnai — 465-8401.

9:00 val. vak.

BANKETAS

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMO PROGRAMA

Suvažiavimas įvyks rugpjūčio 8-11 d. Tabor Farm, Sodus, Mich.

Ketvirtadienis, rugpjūčio 8 d.

2 val. p. p. Pokalbis su Tomu Venclova.

8 val. vak. Arvydas Žygias, "Dainos iš Suvalkų trikampio".

Zita Krukonienė, "Dzūkiškų, žemaitiškų ir aukštaitiškų dainų skirtumai".

Penktadienis, rugpjūčio 9 d.

10 val. ryto Tomas Remekis, "Politinė vizija lietuvių disidentų literatūroje":

2 val. p. p. Eglė Žygaitė, "Prof. Algirdo Juliaus Greimo įnašas į lietuvių mitologijos studijas".

Violeta Kelertienė, "Prof. A. J. Greimo semantikos įnašas į šiuolaikinį pasakojimo teorijos supratimą: kompiuterio generuoti teksta". (Sesija skirta A. J. Greimo 60 m. sukakčiai atžymėti).

8 val. vak. Antanas Melnikas, "Viduramžių renesanso miniatiūros teisiniuose rankraščiuose".

Perkūnas Krukonis, "Mano Lietuva".

Šeštadienis, rugpjūčio 10 d.

10 val. ryto Relija Valiūkėnaitė, "Išeivijos lietuvių literatūros kritika iš angloamerikiečių perspektyvos pažvelgius".

2 val. p. p. David Fainhauz, "Pogrindinės periodinės spaudos atsiradimas Lietuvoje 1861-1864 metais".

3:30 val. p. p. Tomas Venclova, "Rusai ir lietuvių".

Organizacinis posėdis.

8 val. vak. Literatūros vakaras. Pakvieti dalyvaučianti: Živilė Bilaišytė, Marius Katiliškis, Austė Pečiūrai, Liūnė Sutema, Rasa Šilėnaitė ir Tomas Venclova.

Bernardo Prapuoleno "Dulius trys".

Sekmadienis, rugpjūčio 11 d.

10 val. ryto Živilė Bilaišytė, "Antano Škėmos struktūros ir simbolai".

Suvažiavimo metu vyks meno paroda, veiks spaudos kioskas.

PARÉMĘ DIRVĄ AUOKOMIS

Atnaujindami prenumerata, Dirvai paremti pridėjo stambesnes aukas šie asmenys.

25 dol. — ALT S-gos Detroit skyrius.

20 dol. — M. ir E. Gureckai.

Po 10 dol. — K. P. Varis, A. ir L. Kazai.

Po 7 dol. — O. Biežienė, V. Žiėdonis, V. Benokraitis, V. Augulytė, R. Gulbinas, E. Vaitkus.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Lietuvių Tautinės Sajungos I skyrius New Yorke rugpjūčio 19 dienos susirinkime išrinko naują skyriaus valdybą: pirm. Apolinaras Vebeliūnas, vicepirm. dr. Eugenijus Noakas, sekr. Kazimieras Bačauskas, ižd. Jadviga Gasiliūnienė, valdybos narys Alfonsas Koncė. Susirinkimas pavedė naujai valdybai imtis iniciatyvos suruošti spalio 2 dr. J. Basanavičiaus minėjimą. Minėjimui ruošti numatyta kviečti platus komitetą iš visų New Yorke veikiančių lietuviškų organizacijų atstovų.

• Tautos šventės minėjimas vyks rugpjūčio 24, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Laisvės salė, 269 Second St., Elizabeth, N.J. Žodij tars Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Meninė dalį atlikis solistė Angelė Kiaušaitė. Po oficialios dalių bus vakarienė ir šokai. Iėjimo auka 15 dol. asmeniui. Rengia Elizabetho Tautinės Sajungos skyrius.

WANTED EXPERIENCED

TURRET LATHE

SET UP AND OPERATE

\$6.50 + per hour. Excellent benefits. Shift work.

FACET FILTER

434 W. 12 MILE

MADISON HTS., MI. 48071

313-543-7510

(34-38)

MACHINIST MAINTENANCE

Immediate opening for individuals with through knowledge in production equipment, trouble shoot and machine shop practices

MACHINIST-TOOL ROOM

Experienced machinist with knowledge of machinery in fabrication, capable of working with minimum supervision. Must be able to operate all machine shop equipment. Send resume or apply: JOSEPH LIPIC

PEN COMPANY

2200 GRAVOIS

ST. LOUIS, MO. 63104

664-2111

(34-37)